onkruit

anti-militarisme-brosjure

Br 142
C.I.R.A.
6744

tweede, ***totaal geweigerde*** **druk**

PRIJS: f 2.50

inhoud

INLEIDING	1
WAAR GEHAKT WORDT, VALLEN SPAANDERS	2
HET ONTSTAAN VAN ONKRUIT	7
EEN BIJDRAGE TOT DE AFBRAAK VAN (BIJNA) ALLE ZEKERHEDEN	8
MOBIELE WERKPLOEG	16
DE SITUATIE IN DE BRRRD	17
DE SITUATIE IN FRANKRIJK	23
AKSIES	25
KEURINGSWEIGEREN	27
NIEUWERSLUIS, DATUM POSTSTEMPEL	29
TOLERANTIE EN HARDHEID HAND IN HAND	35
INGEZONDEN BRIEF	55
WOORDENLIJST	57

DE BURGERLIJKE STRIJDERS VOOR DE ONTWAPENING
WILLEN HET MILITARISME OVERWINNEN,
MAAR ZE LATEN HET KAPITALISME ONGEROERD.
WELK EEN ONMOGELIJKE ONDERNEMING!
DE BOLSJEWIKI WILLEN HET KAPITALISME OVERWINNEN,
MAAR ZE LATEN HET MILITARISME ONGEROERD.
WELK EEN ONMOGELIJKE ONDERNEMING!

Albert de Jong, 1923.

Uitgegeven door ONKRUIT WOEKERDRUK INC.

alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en:of openbaar gemaakt d.m.v. druk, fotokopie, mikrofilm enz., ook bij uitdrukkelijk verbod van de uitgeverij.

Amsterdam, februari 1979.

Inleiding

Het heeft ontzettend veel tijd en energie gekost voordat de 2e druk van de Onkruit brosjure dan nu gereed is. Op de 1e druk hadden we dan ook vanuit binnen- en buitenland nogal wat kritiek gekregen. De vorige brosjure was te abstrakt en te moeilijk geschreven, maar ook te vaag en te weinig overtuigend. Daar hebben we wat aan proberen te doen.

Onkruit is echter nog steeds een groep antimilitaristen, in meerderheid afkomstig uit de VD (= Vereniging Dienstweigeraars). En Onkruit streeft nog steeds naar een krachtige bundeling van iedereen die tegen het militair systeem gekant is, en daar iets aan wil doen.
Een aantal leden van Onkruit is dienstplichtig, en probeert o.a. vandaaruit gezamenlijke aksies tegen leger en militarisme te voeren; een andere groep is niet dienstplichtig (bv. vrouwen in de groep, of uitge(s)lotenen) en wil tegen allerlei militaristiese tendenzen in de maatschappij aksie voeren, bv. tegen vliegsjows, taptoes, militaristiese propaganda, enz.
In onze opvatting zijn leger en militarisme niet alleen immoreel, maar zijn ook een heel belangrijke steunpilaar van onze maatschappij: voor de ekonomie via de bewapening, voor de uitbuiting van de derde wereld, en voor de onderdrukking van binnenlandse onrust en rellen (molukse kapingen, stakingen). Bovendien wordt onze -onrechtvaardige en repressieve- maatschappij in het leger voorgesteld als menselijk en demokraties, in tegenstelling tot bv. Rusland.

Ondertussen worden steeds meer jonge mensen het leger ingepraat, omdat ze dan tenminste een baan kunnen krijgen of een opleiding; er komen steeds meer vrijwilligers.
Aan de andere kant krijgen kritiese dienstweigeraars het steeds moeilijker, in Nederland worden ze bij de Mobiele Werkploeg in Den Haag geïnterneerd en staan onder voortdurende kontrole. In Duitsland worden ze in grote kazernes samengebracht om voor weinig geld hard te moeten werken.

Wij van Onkruit zijn ook kritiese dienstweigeraars. Hele kritiese zelfs. Wij willen ons niet neerleggen bij een opgelegde 'vervangende dienst', of een dwaze gewetenstoetsing. Alsof je gek bent als je niet in dienst wilt! Hoewel we, door niet als soldaat het leger in te gaan, formeel buiten schot blijven, willen we ons niet afsluiten van het militair systeem, dat ons overigens liever kwijt dan rijk is. Dat laatste gebeurt als je een beroep doet op een wet GMD en trouw je vervangende arbeid gaat verrichten als 'kompromis' tussen jezelf en het vijandige militarisme. Wij willen juist duidelijk maken dat er geen kompromis is tussen antimilitaristen en deze maatschappij. Er is juist een konflikt tussen ons en de staat, die ons de dienstplicht oplegt, en ons o.a. daardoor dwingt deze maatschappij mede in stand te houden.

We weten dat er veel meer antimilitaristiese dienstweigeraars zijn die voor hetzelfde probleem staan en eigenlijk geen individueel beroep op de wet willen doen, maar er tenslotte toch voor door de knieën gaan om allerlei redenen.

In deze brosjure willen we duidelijk maken wat wij met het bovenstaande konflikt willen. Waarom we ons niet willen 'overgeven', en wat voor mogelijkheden we zien om antimilitaristies bezig te zijn. We geloven niet dat veranderingen 'vanzelf' komen, of via het parlement. We geloven dat er pas iets kan veranderen als mensen hun lot in eigen hand nemen en voor zichzelf en andere onderdrukten opkomen. Dat geldt dus bv. ook voor dienstplichtigen.

We schrijven in deze brosjure geen uitgewerkte strategieën, we kunnen ook geen kant-en-klaar perspektief geven, we zijn alleen overtuigd van de noodzaak om vanuit onszelf en met zoveel mogelijk anderen de strijd tegen leger en militarisme aan te binden.
Deze brosjure is dan ook bedoeld als informatie over onze ideeën over leger en staat, en wat we daar met aksies mee kunnen doen; en als diskussiemateriaal voor een antimilitaristiese strategie.

Iedereen zal het wel eens zijn met de stelling dat dienstweigeren niet alleen iets te maken heeft met de afschuw van het doden van mensen, maar ook iets te maken heeft met de afschuw van een maatschappij waarin oorlogen en bewapening zo'n voorname rol spelen. Dienstweigeraars zijn allang geen *bleke pacifisten* meer. Over die maatschappij gaat het volgende artikel

een oud capitalistisch sprookje

Heel lang geleden woonde er een man in het bos. Elke dag trok hij met een bijl er op uit om bomen te hakken. De bomen ruilde hij met anderen voor wol of voor brood. Soms was er veel hout, wol en brood en soms ook niet. Dan waren de tijden slecht en werd er armoe geleden.
Toen kwam er op een dag een man die zei: *Als gij nu elken dag voor mij zoveel hout hakt en dat aan mij geeft, dan geef ik je ducaten als beloning. Met die ducaten kunt gij van allerlei kopen, niet enkel wol en brood, maar ook een heleboel andere dingen.*
Er liepen meer houthakkers rond en sommigen van hen zagen wel wat in de gedachtengang, maar andere niet. Die laatsten werden dan door de handelaar gedwongen.
De handelaar verkocht het hout op de markt buiten het bos en maakte dikke winst. Daarvan bouwde hij grote kastelen voor zichzelf en baadde in weelde. Soms was er te veel hout, dan ontsloeg hij de houthakkers, die dan maar moesten zien hoe ze rondkwamen. Soms was er te weinig, dan ronselde hij overal houthakkers vandaan, en beloofde hen gouden bergen of dwong hen met geweld. Een poosje later liet hij een grote weg en een spoorbaan aanleggen door het bos. Dat was makkelijker om het hout te transporteren. Zo kwam er meer winst en dus meer loon, legde hij uit.
Hij liet ook huizen bouwen voor de houthakkers en de schaapherders en de broodbakkers. Allemaal boven op elkaar, want hoe minder grond er verloren ging hoe beter. Hij vulde zijn legertje soldaten aan met de zonen van de houthakkers, die met allerlei wapens kwaadaardige niet-bosbewoners van het lijf moesten houden. Dat gaf meer werk want er moesten wapens komen en kleren voor de krijgers, en weer nieuwe wapens, enz.
Omdat er zo langzamerhand van alles geregeld moest worden in het bos stelde de houthandelaar zijn broer aan om over de bosbewoners te regeren. Die maakte allemaal wetten; waaraan iedereen zich diende te houden, en hij liet de mensen belasting betalen om daarmee van tijd tot tijd zijn broer, de houthandelaar, te steunen als die het moeilijk had. En om de vier jaar mochten de bosbewoners stemmen of ze door de houthandelaar, diens broer, of diens zoon geregeerd wilden worden.
Helaas ging het na verloop van tijd toch niet meer zo goed met de houthandelaar en de bosbewoners: steeds meer bosbewoners werden werkloos. De prijzen stegen en de lonen niet. En toen er bezuinigd moest worden waren de bosbewoners helemaal de dupe: minder scholen, minder huizen, minder WW.
De houthandelaar en zijn broer gaven de schuld aan de vreemden over zee, die zo nodig in het bos wilden wonen en werken, of aan de vrouwen van de houthakkers, die ook wel eens wat anders wilden dan de hele dag dennenaalden stofzuigen en uit werken waren gegaan. Maar de schuld lag natuurlijk bij de houthandelaar, die alleen maar aan de winst gedacht had, en bij de afhankelijkheid van iedereen van die man. Alle hout was naar een verre vriend van de houthandelaar gegaan, die erg veel nodig had, de mensen wisten niet waarom. Alleen de handelaar bleek er erg veel aan te verdienen en de bosbewoners zagen hun hout in ieder geval nooit meer terug. Ondertussen waren er erg veel problemen in het bos, waar helemaal niet aan gewerkt werd, waarschijnlijk omdat de handelaar daar niet genoeg brood in zag. Zo woonden bijna alle mensen in veel te vochtige huizen, er waren veel te weinig scholen, waar de kinderen alleen maar leerden hoe ze moesten houthakken, enz. En ondertussen maakten de bewoners elkaar verwijten. De mannen tegen de vrouwen, de werklozen tegen de werkenden, de kleine neuzen tegen de grote neuzen, de witten tegen de zwarten. En daar zitten we dan, anno '79.
Nu is onze maatschappij natuurlijk niet helemaal te vergelijken met de bosgemeenschap, maar ook in onze maatschappij maakt een kleine groep heersers de dienst uit. Het zijn de Van Veen's die anderen voor zich laten werken. Het is de ondernemingsgewijze produksie (in plaats van gezamenlijke beslissing over de produksie) waardoor er aan bepaalde dingen waar iedereen mee is gebaat (bv. betaalbare woningen) een chronies tekort is, en een overvloed aan andere dingen, waar alleen een toplaag mee is gebaat (bv. bommen en granaten). Er wordt geproduseerd voor de winst en niet voor de maatschappelijke behoefte. Aan de afzet van (nieuwe) produkten gaat vaak een periode van konsumenten-manipulatie vooraf via de reklame; en zo worden behoeften gekweekt, die beter in het straatje van winstgevende produksie liggen. En de staat werkt eenvoudig mee aan de instandhouding van deze ekonomiese basis van deze maatschappij. De staat regelt de verdeling van openbare goederen zoals onderwijs en gezondheidszorg, en wel zodanig, dat er steeds weer nieuwe 'bosbewoners' komen om hout te gaan hakken. De staat steunt de handelaren in hun strijd voor meer winst omdat ze denkt dat er dan ook werkelijk meer werk komt. De staat 'leert' dat werken heel belangrijk is, en dat iemand die niet wil werken slecht is. De staat suggereert dat er vijanden buiten het bos zijn, die met geweld gekeerd moeten worden. Daarmee zorgt ze weer voor werk en winst voor andere handelaren. En zo spelen ze allemaal onder één hoedje. Protesteren mag, maar wel binnen bepaalde, onschadelijke grenzen.
En de bosbewoners? De bosbewoners hebben hun eigen meesters gekozen. Ze dachten dat ze als bosgemeenschap allemaal dezelfde belangen hadden, en dat ze die

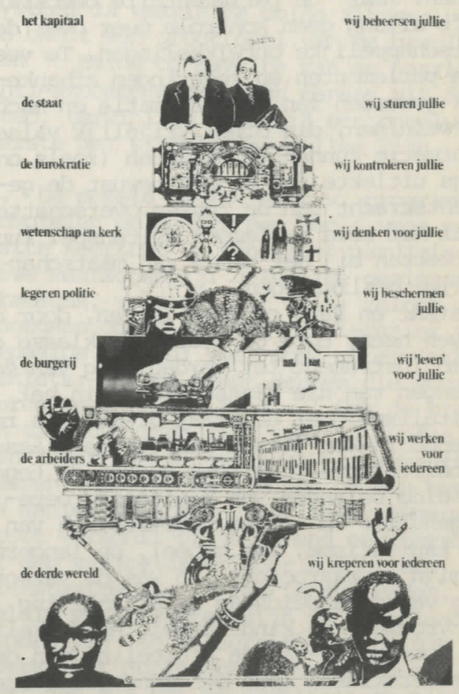

ingewikkelde maatschappij toch niet konden begrijpen, en dat hun 'wettige vertegenwoordigers' het beste met hun voor hadden. Maar de parlementaire demokratie heeft allang geen kontrole meer over de maatschappelijke ontwikkelingen. Te veel zijn parlementen en regeringen afhankelijk geworden van de informatie en macht van weinigen, die ofwel vrijelijk valse informatie kunnen verspreiden (zoals onlangs uitlekte dat de CIA bewust de gevechtskracht van de russen overschatte) ofwel het hele parlement buitenspel kunnen zetten bij het nemen van maatschappelijke beslissingen.
De staat en haar organen is een, door de eeuwen heen, door de heersende klasse gevormd instrument ter verdediging van de belangen van die klasse. Tans, in het kapitalisme, doet de staat dienst als regelende faktor tussen bezittende klasse en bezitslozen, maar ook tussen de tegengestelde belangen van kapitaalsgroeperingen. Dit om zo het voortbestaan van het kapitalisme, als geheel, op langere termijn te waarborgen. Zo was de verkorting van de arbeidsdag en afschaffing van vrouwen- en kinderarbeid noodzakelijk ter voorkoming van de uitroeiing van de arbeidersklasse (een bestaansvoorwaarde voor het kapitalisme), terwijl deze maatregelen wel indruisten tegen de direkte belangen van grote kapitaalsgroepen. Daarnaast was deze noodzakelijke overwinning van de arbeidersstrijd tegelijkertijd een waarborg voor verdere rustige arbeidsverhoudingen.
In grote lijnen komt zo goed als elke regeringsbeslissing, evenals in bovenstaand voorbeeld, overeen met het resultaat van de machtsstrijd op ekonomies nivo tussen de verschillende kapitaalsgroepen. Zou een regering uit de ban springen die haar door de ekonomiese machten is opgelegd door bv. het volk een grotere vrijheid toe te staan dan ekonomies gezien voor veilig gehouden wordt, dan kunnen er vreemde dingen gebeuren. Een duidelijk voorbeeld daarvan is Chili, waar een 'ongehoorzame' regering door direkt ingrijpen van de ekonomiese machthebbers met behulp van de C.I.A. in een bloedige staatsgreep aan de kant werd gezet.

"Overal in Zuid-Amerika, waar men foltermetodes aangewend heeft, is het terrorisme verdwenen.'

Fritz René Alleman, A.R.D.-'Frühschoppen', 11-9-1977.

Het kan ook veel subtieler: als een regering naar het idee van investeerders (te) strenge miljeueisen stelt t.a.v. bijvoorbeeld de Eemshaven, dan vestigen bedrijven zich ergens anders, waardoor de werkloosheid in het noorden blijft bestaan. Als de regering dat probleem wil oplossen, zonder de vrije ondernemingsgewijze produksie aan te tasten, moet ze dus wel terugkrabbelen, hetgeen ook gebeurt.
Tenslotte bestaan er talloze direkte relaties tussen parlementariërs en bedrijven: dubbelfunksies, kommissariaten, smeergeld e.d. Het is natuurlijk geen toeval dat bijna alle ex-politisi een baan (of meerdere!) binnen het bedrijfsleven krijgen toebedeeld.

Nu kunnen kleine groepen machthebbers natuurlijk wel erg machtig zijn, maar de werkende bevolking is in prinsipe altijd machtiger. Immers: zij verricht produktieve arbeid, zij zorgt ervoor dat de fabrieken blijven draaien en winst opleveren. De arbeiders en arbeidsters in de wapenfabrieken zorgen voor de kogels, de soldaten in het leger laten zich gebruiken om ermee op andere soldaten en mensen te schieten.

De vraag rijst dan waarom de werkende massa zich hiertegen zo weinig verzet. Waarom ze mee blijven draaien in een systeem waar ze zelf de dupe van worden:

Een fameuze uitspraak van van Agt over politieke dienstweigeraars:
'Geen enkele zichzelf respekterende staat kan toelaten, dat militaire dienst wordt geweigerd omdat men de samenleving niet waard vindt, verdedigd te worden. Die mensen moeten emigreren en ook afzien van de voordelen die deze samenleving hen biedt.'

Reaksie van Onkruit: in het kader van de bezuinigingen zouden wij onze amies willen adviseren om zèlf maar ergens anders z'n heil te gaan zoeken; er zou in ieder geval een hoop reisgeld mee bespaard worden!

Werkloosheid, woningnood, bezuiningen, miljeuvervuiling, oorlogen, enz.
Helaas is het antwoord op deze vraag niet zo simpel als het stellen ervan.
1. In onze maatschappij hebben we afgeleerd om over onszelf te beslissen. Er wordt vaak beweerd dat de maatschappij zó ingewikkeld is geworden dat een 'leek' dat niet allemaal meer kan overzien. Daarom geven ze hun stem uit handen aan mensen die zeggen dat ze dat wel kunnen: volksvertegenwoordigers, vakbondsbestuurders. Het is niet fout als mensen zich organiseren om sterker te staan, maar wél is het fout als de kontrole van beneden naar boven nauwelijks funksioneert, en alleen andersom, van boven naar beneden werkt. Vakbonden hebben vaak aksies van arbeiders geblokkeerd omdat ze niet in de 'vakbondsstrategie' pasten. Teveel hebben vakbonden de 'eerlijke ruil' werkloon geaksepteerd. Binnen die ruilverhouding organiseren ze de arbeiders om die balans zo gunstig mogelijk voor de arbeiders te doen uitslaan, maar te weinig vechten ze voor zelfbeschikking van arbeiders (bv. door bedrijfsbezettingen te organiseren en te ondersteunen).
Parlementen nemen maatregelen waar de meeste mensen het vaak helemaal niet mee eens zijn. Door het kriminaliseren (=verdachtmaken) van aksievoerders, of botweg via berufsverboten, proberen ze je het zo moeilijk mogelijk te maken om hiertegen in verzet te komen. Bovendien wordt ons vaak noodzakelijke informatie onthouden om over iets te beslissen: we kúnnen dan niet eens meer meepraten, laat staan beslissen. We zijn niet dom, maar we worden dom gehouden en laten ons domhouden!

2. De meeste mensen die werken zijn 's avonds zo moe, dat ze niet meer zelfstandig kunnen denken en kreatief zijn. Ze zijn te moe voor vergaderingen, toneel en dergelijke zaken, dus zakken ze met een pilsje onderuit voor de t.v. En in het weekeind trekken ze er met het auto' tje op uit. Dat is logies en prima. Een gevolg is echter wel, dat bijvoorbeeld miljeuorganisaties in hun strijd voor een schoner miljeu niet alleen de vervuilende industrie op hun pad vinden, maar ook al die kleine autobezitters, die niets moeten hebben van het 'weg met de auto'. Jammer eigenlijk, dat de werkelijke oorzaak van de miljeuvervuiling, én van de enorme groei van het ineffektieve individuele autobezit, namelijk de kapitalistiese manier van produseren, hierdoor vaak buiten schot blijft.
Zo zijn er nog wel andere voorbeelden te geven van bevolkingsgroepen die vaak tegenover elkaar staan, waarbij ze niet meer zien dat de werkelijke 'vijand' het systeem is waarin ze beide zitten:
Zo baalt een groot deel van de bevolking van 't Harde of Havelte van de jaarlijkse anti-atoombommarsen van mensen uit de stad, terwijl ze zelf bij een ongeluk het eerste het slachtoffer zullen zijn.

3. De meeste radio- en t.v. programmaas schotelen de mensen een beeld voor wat in feite neerkomt op een rechtvaardiging van deze maatschappij: gezellige gezinsprogrammaas, voor elk wat wils; zelden wordt ingegaan op de diepere problematiek van bepaalde temaas; veel dom, oppervlakkig geklets: 'privé opent deuren die voor anderen gesloten blijven...' Ook de kranten en tijdschriften zijn vaak in handen van een klein aantal giganten die gebeurtenissen van alledag slechts op een bepaalde manier weergeven. Het maakt immers een groot verschil of je iemand een terrorist of een vrijheidsstrijder noemt; een dienstweigeraar of een landverrader. Geweldig veel kranten zijn in Nederland in handen van 'de Telegraaf', in de BRD beheerst het Springerkonsern (Bild e.d.) meer dan 80% van de dagbladen en tijdschriftenmarkt.

4. Er zijn niet veel mensen meer die nog geloven in aksies. Te veel en te vaak hebben ze gemerkt dat het toch geen zin heeft om nog ergens tegen te protesteren. Beslissingen worden toch elders genomen, ook al zijn ze er zelf, eventueel met anderen op tegen. Veel mensen voelen zich machteloos.

5. Als je zoals 50 tot 100 jaar geleden als arbeiders niets anders te verliezen zou hebben dan je ketenen dan moet je wel tegen de bestaande verhoudingen in opstand komen: immers elke verandering is ook een noodzakelijke verbetering. Tegenwoordig hebben veel mensen het materieel gezien zeker wel redelijk en zijn ze niet zomaar bereid risikoos te nemen. Veranderingen leiden niet automaties tot verbeteringen, maar brengen onzekerheid met zich mee. Oude waarden komen dan op losse schroeven te staan en wat moet je dan? Veel aksies richten zich tegenwoordig dan ook per se niet op veranderingen, die het gevestigde normen- en waardenpatroon aan zouden kunnen tasten. De aksieeisen worden volledig doel op zichzelf: vroeger speelde bij aksies de hoop dat het kapitalisme niet flexibel genoeg zou zijn om (bv. loon-) eisen blijvend op te vangen een belang-

rijke rol. Dat maakte van het konflikt een antikapitalistiese strijd. Tegenwoordig houden ook de vakbonden zich intensief bezig met het organiseren van de kapitalistiese arbeidsmarkt, met de werkgelegenheid als allesoverheersende heilige koe. Bijvoorbeeld: de enige kritiek van de vakbonden op de YF-16 is, dat die niet genoeg werk oplevert. De positie van de arbeiders wordt op die manier gezien als een marktprobleem, waarmee tegelijkertijd het kapitalisme is geaksepteerd. Het sosialisties perspektief is dan vêr te zoeken.

Tot nu toe hebben we het nog niet eens gehad over het leger en de bewapening. Het militarisme is een andere zijde van kapitalisme en staatskommunisme. Laten we ons even beperken tot na de tweede wereldoorlog, toen er een aantal vreemde dingen gebeurde. In enkele maanden tijd veranderde Rusland na 1945 van bondgenoot tot vijand nummer één. Tijdens de koude oorlog werd een heksenjacht ontketend op alles wat 'rood' was. Nieuwe staten in de derde wereld kwamen óf onder de hoede van de VS óf onder die van de USSR: een uitstekend klimaat om de bewapening op gigantiese schaal door te voeren.
Miljarden en miljarden werden sinds die tijd uitgegeven aan bewapening en technologie. Meer dan 40% van alle wetenschappers werkt nu op een of andere manier voor het militaire apparaat. Toch heeft Rusland nog nooit de aanval geopend op het 'vrije Westen', ondanks de verschrikkelijke overmacht die door bijvoorbeeld de NATO gesuggereerd wordt. (En die kan het toch weten). Er zijn mensen die geloven dat juist door 'onze' bewapening Rusland nog niet is binnengevallen, dat de bewapening op die manier juist de vrede dient en dit in de jaren na 1945 ook bewezen heeft. Als we even niet naar de koloniale oorlogen die door het vrije westen gevoerd zijn proberen te kijken, doet ons zo'n gedachte toch nog denken aan die man die van een hoge wolkenkrabber afsprong om te kijken of hij kon vliegen. Na een groot aantal etages gepasseerd te zijn stelde hij tevreden vast dat het lukte.
De defensie is wel volslagen ongeloofwaardig geworden als blijkt dat de VS en Rusland soms dezelfde landen militair steunen, bij een konflikt tussen twee landen of groepen aan beide partijen wapens verkopen, en dat ze op uitgebreide schaal handel met elkaar drijven.

Ondertussen werden en worden er dagelijks duizenden slachtoffers gemaakt door het militarisme en de oorlogen die in naam van God en Vaderland gevoerd worden.
De oorzaak van deze vreemde gang van zaken is niet zo moeilijk te vinden:
- De militaire industrie is één van de meest stabiele van allemaal, de winsten zijn er giganties hoog
- Door de handel in wapens worden tal van landen politiek en ekonomies afhankelijk van de grote wapenboeren.
- Niet alleen de dreiging met wapengeweld, maar ook het daadwerkelijke gebruik ervan blijkt een effektief middel om de vrijheidsstrijd van mensen te onderdrukken, in Z.-Afrika, Chili èn Nederland...

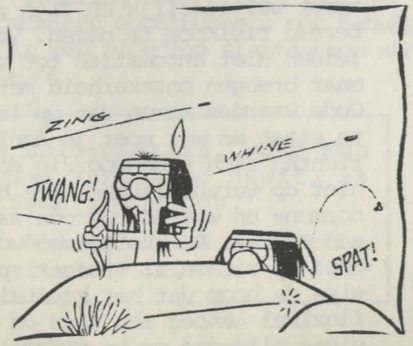

TENSLOTTE

Voor de machtigen in onze wereld is er slechts één maar: het systeem kan niet funksioneren zonder de medewerking van de mensen. De arbeiders in de fabrieken, de ambtenaren op hun buro's, en de soldaten in het leger. Ze zitten allemaal in een situatie die door anderen bepaald wordt en waarin ze meedraaien omdat ze er enerzijds van afhankelijk zijn voor hun broodwinning, en anderzijds nooit een situatie hebben gekend waarin ze wèl zelf over hun eigen leven konden beslissen.
Wij Onkruiters wijzen het leger af, omdat het leger een samenlevingsvorm in stand helpt houden, waarin de mensen niets te vertellen hebben. Het leger zelf is een organisatie waarin deze samenlevingsvorm misschien wel het duidelijkst naar voren komt.
De scheiding tussen militaire en siviele zaken is volgens ons echter lang niet zo scherp als je op het eerste gezicht wel denken zou. Deze bewering wordt in de brochure nog verder beargumenteerd.
Onderdrukking is overal, en wij hopen dat o.a. door onze aksies meer mensen er toe komen om in de onderdrukkende situatie, waarin ze dagelijks zitten, het lot in eigen handen te nemen, en zich gaan verzetten tegen het hiertegen.

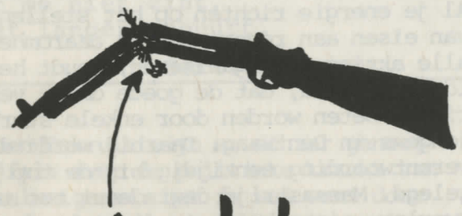

Het ontstaan van Onkruit.

Onkruit ontstond in 1974 uit mensen die onvrede hadden met de werkwijze van de Vereniging Dienstweigeraars (VD).
Ze vonden dat VD zich teveel bezighield met wettelijke, juridiese regelingen voor dienstweigeraars (uitbreiding weigergronden, betere tewerkstelling) en te weinig uitging van de politieke en ekonomiese belangen van het leger en de noodzaak daartegen te vechten. Als je als diestweigeraar een beroep doet op de wet GMD en je vervangende dienst doet, heb je daarmee alleen je eigen geweten ('ik mag niet doden' of zo) schoongepleit, maar je hebt daarmee nog niets gedaan om het leger of het militarisme ook aan te vallen.
Het gaat Onkruit er niet om te strijden voor marginale situatieverbeteringen, maar zij wil aksie voeren tegen het militarisme en de krachten waarin dit geworteld is. Weigeren moet een daad van politieke aard zijn en dus ook politieke kracht hebben.
Onkruit werd opgericht als werkgroep van VD en als de Nederlandse afdeling van het I.C.1. (internationale totaalweigeraars). Aanvankelijk ging het Onkruit om het helpen van mensen die vanwege hun dienstweigeren in de gevangenis belanden (zoals Kees Vellekoop) en het zich keren tegen de wet GMD die dienstweigeraars op een a-politiek zijspoor zet. Dit niet zozeer vanuit een anti-geweld visie (pasifisme) maar vanuit de overtuiging dat je het siesteem handhaaft, of je nu militaire of vervangende dienst doet.
Later werd duidelijk dat we ons niet uitsluitend tegen de dienstplicht wilden verzetten, omdat het alternatief, het vrijwilligersleger, ook niet aanlokkelijk was.
Belangrijker was het om een strategie te vinden die het hele leger en militarisme in opspraak zou brengen, of aantasten. Zo werd begin mei '75 het Onkruit- spaarplan geboren. Dit hield in dat zoveel mogelijk dienstweigeraars die geen beroep op de wet wilden doen (de totaalweigeraars) moesten worden'opgespaard' om dan gezamenlijk naar buiten te treden. Via publisiteit en aksies rond de prosessen zou het moeten leiden tot een grotere en bredere anti-militaristiese beweging.
De enige die echter 14 maanden achter slot en grendel ging was Ger Pouw uit Den Haag. Een aantal anderen waaronder Dick Willemsen, Jos Fleuren en Haiko Dragstra kwamen voor kortere tijd achter de tralies. De laatste omdat hij de laatste maanden van zijn vervangende dienst had geweigerd. Dit werd tevens een nieuwe aksie: de zogenaamde tewerkstellingsweigeraars. Voordelen waren dat de celstraf niet zo lang duurde, terwijl je toch de nodige publisiteit kreeg.
Daarna werd de lijn van het spaarplan enigszins verlaten omdat er meerdere zinvolle aksies tegen het militarisme te bedenken waren, die niet hoefden te leiden tot 14 maanden bak.Dienstplicht

hoeft niet langer het enige aangrijpingspunt voor aksies te zijn. Het militarisme vormt immers een bedreiging voor iedereen. Zodoende kwamen de eerste vrouwen bij Onkruit een richtten de aktiviteiten zich nu ook op allerlei militaristiese happenings in den lande.

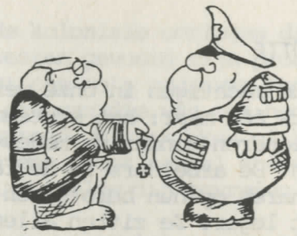

EEN BIJDRAGE TOT DE AFBRAAK

Wat stellen wij ons tot doel ?

Wij zijn niet, zoals bv. de Vereniging Dienstweigeraars, een vakbond; een vakbond heeft als eerste doel de directe belangen van haar leden te behartigen, in dit geval de belangen van dienstweigeraars in hun konkrete situatie. Wij van Onkruit proberen *antimilitaristen* te organiseren; we zoeken naar mogelijkheden om het militarisme en de vermilitarisering van de samenleving te bestrijden, en niet naar mogelijkheden om de situatie van dienstweigeraars te verbeteren waarbij de vraag of hiermee het antimilitarisme gediend is, in het beste geval op een tweede plaats komt.
Wij van Onkruit vinden dat de situatie waarin dienstweigeraars zich bevinden bèst aanknopingspunten biedt voor antimilitaristiese strijd; daarom komt het in praktijk vaker voor dat VD en Onkruit beide aksie voeren voor of tegen een bepaalde zaak, ieder echter vanuit een andere visie en invalshoek (bv. m.b.t. de Mobiele Werkploeg, zie verder in deze brosjure). In tegenstelling tot VD zien wij een daad van verzet niet in de eerste plaats als een middel om eisen kracht bij te zetten, maar veel meer als een eerste/tweede /enz. steen voor de opbouw van een antimilitaristiese beweging, een tegenmacht. Wij geloven dat het militarisme niet bestreden kan worden door het stellen van politieke eisen tot hoofddoel te verheffen. Het stopzetten van de bewapening, het sluiten van de wapenfabrieken, het uittreden uit de NAVO e.d. zijn maatregelen die slechts door strijd afgedwongen kunnen worden. Alleen door verzet van grote delen van de bevolking kan dit bereikt worden. Al je energie richten op het stellen van eisen aan regeringen en daaromheen alle aksies te organiseren, houdt het idee in stand, dat de goede daden verricht moeten worden door enkele sterke jongens in Den Haag. Daarbij wordt de verantwoording eenzijdig bij de top gelegd. Massastrijd degradeert tot topoverleg, eisen komen in de eiskast.

AAN DE HAND VAN ENKELE VOORBEELDEN DIE DE DIENSTPLICHT BETREFFEN, ZULLEN WE PROBEREN TE ILLUSTREREN WAAR ONZE VERSCHILLEN IN HET DENKEN OVER EISEN EN PARLEMENTAIRE REGELINGEN IN PRAKTIJK OP NEER KOMEN.

A) De visie op totaalweigeren

VD vindt dat er op de eerste plaats niemand voor zijn geweten in de keten gezet mag worden. Natuurlijk vinden wij dat ook, maar wij zien het gevangen zetten van mensen die niet mee willen doen wèl als een logiese stap in een maatschappij die berust op het prinsiepe vreten of gevreten worden, en in laatste instantie op schieten of geschoten worden.

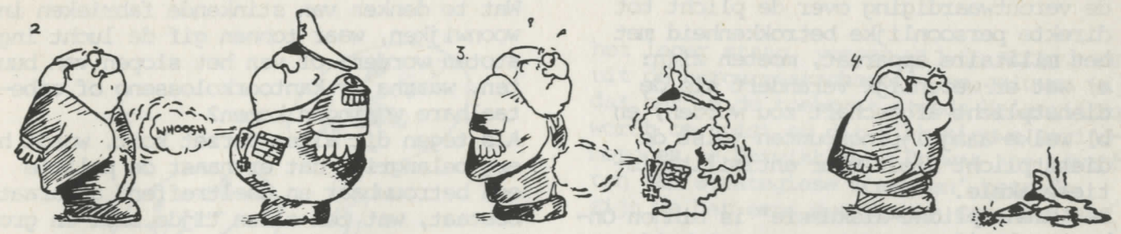

VAN (BIJNA) ALLE ZEKERHEDEN.

De regering te vragen voor een uitzonderingsregeltje voor totaalweigeraars (zoals dat bij bv. Jehova's Getuigen geldt: die hoeven geen dienstplicht meer te vervullen), is daarom eigenlijk vragen aan de staat om haar vuile was maar weer binnen te hangen. Het logiese verband met wat er verder in de samenleving gebeurt zou dan immers worden verdonkeremaand, en totaalweigeren zou geen antimilitaristiese daad van verzet meer zijn.

Protest is
als ik zeg: dat en dat zint
me niet.

Verzet is
als ik er voor zorg, dat datgene
wat me niet zint,
niet langer gebeurt.

Bertold Brecht.

Binnen Onkruit zijn er echter genoeg twijfels over de politieke kracht van totaalweigeren: het is wel eens door iemand vergeleken met het georganiseerd stelen bij een rijkaard en je daarna laten oppakken met het doel de strijd van arm tegen rijk te inspireren (zou misschien niet eens zo gek zijn). De straf, die op totaalweigeren staat, in praktijk 14 maanden gevangenis, is niet niks, en het is wel wat vreemd dat je je bij je daad van verzet gewoon maar laat oppakken door de vijand: is het niet beter om onder te duiken? Bij de resentste Onkruit-aksie, de bezetting van het Ministerie van Defensie naar aanleiding van het feit dat 2 van ons gezocht werden wegens totaalweigering, is bovenstaand probleem enigszins opgeheven: we werden allemaal opgepakt tijdens een aksie, waarna de twee in hechtenis genomen werden.
En hoe vals is het begrip dat veel mensen pas voor je daad hebben, als je de martelaar speelt? Hoe dan ook, de mogelijkheden om mensen te inspireren tot verzet zijn kleiner als je onderduikt. Verder krijg je als totaalweigeraar met de moeilijkheid te maken dat je, door de hele zooi af te wijzen, geen duidelijk standpunt kunt innemen m.b.t. *veranderingen* in bv. de situatie waarin tewerkgestelde dienstplichtigen zich bevinden (het is immers allemaal verwerpelijk), wat het gevaar in zich houdt, dat je je ogen sluit voor *eskalatie* van onderdrukking die binnen de dienstplicht plaatsvindt. De vermilitarisering vindt immers in het gewone leven van alledag plaats, en als totaalweigeraar(sorganisatie) word je daar min of meer buiten geplaatst. Met deze moeilijkheid hebben op 't ogenblik vooral de antimilitaristen in de BRD te maken: de vermilitarisering van de samenleving neemt daar steeds duidelijkere vormen aan en tewerkgestelde dienstweigeraars nemen hierbij een zeer spesiale plaats in.
(Zie ook: situatie in de BRD, verder in deze brosjure).

dienstplicht: afschaffen of niet ?

En in hoeverre dragen aksies rondom de dienstplicht bij tot een evt. besluit van de regering om de dienstplicht maar af te schaffen? Zijn we met een 'vrijwilligers'leger niet veel verder van huis? De kreet dat je tegen àlle soorten legers bent is wel een erg eenvoudige reden om je niet met dergelijke ontwikkelingen in het militarisme te bemoeien. Kriteria voor je standpunt t.o.v. de dienstplicht zullen toch, naast

de verontwaardiging over de plicht tot direkte persoonlijke betrokkenheid met het militaire apparaat, moeten zijn:
a) wat er wezenlijk verandert als de dienstplicht afgeschaft zou worden, en
b) welke aangrijpingspunten juist de dienstplicht biedt voor antimilitaristiese aksie.
De 'dienstplicht-diskussie' is binnen Onkruit altijd een punt van onenigheid geweest.'n Argument vóór afschaffing van de dienstplicht, vóór aksies gericht tégen de dienstplicht, is bv. het feit, dat de dienstplicht een prima instrument in handen van de staat is, om een groot aantal mensen rechtstreeks te beïnvloeden met de militaristiese ideologie. Een ander argument is, dat de staat door de dienstplicht beschikt over een groot aantal dwangarbeiders (soldaten en gewetensbezwaarden) die altijd ingezet kunnen worden 'in het algemeen belang', het belang van de rust en de orde dus. Het meest verbreide argument tegen de dienstplicht is wel, dat het leger mensen opleidt om andere mensen, volledig onbekenden, te vermoorden en dat je als dienstplichtig soldaat gedwongen wordt

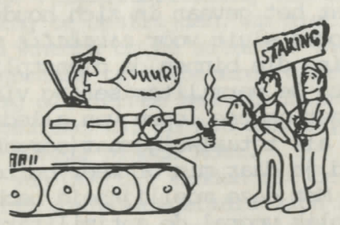

om hieraan mee te doen. De regeling voor dienstweigeraars is een verlengde van dit militaristies siesteem; de uitzondering die de regel bevestigt.
Er bestaan echter ook een aantal argumenten om tégen afschaffing van dienstplicht te zijn. Het zijn immers niet alleen de dienstplichtigen in het leger of in de vervangende dienst, die de dupe zijn van het militarisme. In feite is het zo, om in termen van plicht en dwang te spreken, dat aan iedereen een (indirekte) dwang opgelegd wordt: de verplichting om i n een siesteem te leven, dat gebaseerd is op uitbuiting en onvrijheid. Deze verplichting wordt in het algemeen veel minder direkt ervaren dan de militaire dienstplicht, maar is daarom nog niet minder onderdrukkend en indoktrinerend.

Wat te denken van stinkende fabrieken in woonwijken, waar tonnen gif de lucht ingestoten worden, of van het slopen van buurten, waarna er kantoorkolosseno of onbetaalbare woningen komen?
Als tegen dit alles verzet komt, wordt het erg belangrijk dat er naast de politie een betrouwbaar en doeltreffend apparaat bestaat, wat ten allen tijde snel en grondig het verzet de kop in kan drukken. Met dienstplichtige soldaten wordt dat hier in Nederland steeds moeilijker, omdat zij georganiseerd zijn en eerder in verzet komen. Hoewel... zaken als een treinkaping zijn voor de legerleiding natuurlijk wel prima gelegenheden om uit te testen hoe mobiliseerbaar de soldaten nog zijn. Bij de laatste treinkaping, waarop een nabij gelegen kazerne alle soldaten de opdracht kregen om hun uitrusting te halen omdat ze de taak hadden om nieuwsgierigen op afstand te houden, was er van de ca. 400 dienstplichtigen zegge en schrijve één die vond dat hij de mensen ook wel zonder geweer op een afstand kon houden, en weigerde zich te bewapenen. Toen hij de rest dreigde 'aan te steken' werd gedreigd met gevangenisstraffen van minstens vier jaar, omdat het immers 'oorlogstoestand' zou zijn, volgens een van de offisieren. De ene soldaat werd natuurlijk meteen gevangen gezet, de rest trapte erin en stond even later met de wapens op de trein gericht.
Als de dienstplicht afgeschaft zou zijn, zouden we te maken hebben met een 'vrijwilligersleger', wat nóg veel gevaarlijker is dan een leger van dienstplichtigen. Vrijwilligers verdienen hun brood in het leger en hebben, ook omdat ze zich voor vier jaren hebben verbonden, veel meer behoefte aan een 'goede werksfeer', ze zullen zich niet snel organiseren, niet snel in verzet komen, zijn misschien bang dat ze eruit vliegen omdat ze dan hun premie kwijt raken. Daarom zullen zij zich eerder laten strikken voor het opknappen van vreemde klussen, zoals vuilnis ophalen, bus rijden of schepen laden. En desnoods gewapenderhand optreden. Daarom is een vrijwilligersleger een meer betrouwbaar wapen in handen van fabriekseigenaars, aandeelhouders, bankiers en generaals.

Verder kun je je nog afvragen, hoe vrijwillig een 'vrijwilligers'leger is. De agressieve ronselpraktijken van de legerleiding grijpen vooral in op de uitzichtloze situatie waarin veel werkloze jongeren zitten. De 'vrijwilligers worden dan ook gerekruteerd uit maatschappelijke

groepen die bepaald niet de beste posities hebben, en moeten tekenen voor vier jaren dienstplicht, waarna verlengd kan worden. Een levenslange baan in het leger wordt hen voorgespiegeld, kompleet met verdere opleidings- en studiemogelijkheden, promotieregelingen, enz. Het lijkt een beetje op een nieuw soort dienstplicht waar de dwang geen beperking van het liberale begrip van vrijheid meer inhoudt, maar naar een moeilijker (aan) te vatten nivo is verplaatst. Het kan allemaal naar buiten toe verkocht worden, dat niemand tégen zijn wil in het leger zit!
Dat de ontwikkeling naar het 'vrijwilligers'leger en de elitekorpsen met de meeste kracht tegengewerkt moeten worden is duidelijk. De kreatie van elite-onderdelen in het leger, bestaande uit vrijwilligers, maakt het de legerleiding immers al lang mogelijk om, buiten de kontrole van dienstplichtigen om, het apparaat zo te gebruiken als zíj dat wil. Bij de Nieuwmarktrellen zijn er bv. ook eliteonderdelen, zoals de marechaussee, ingezet. Bij andere korpsen, zoals kommando's en mariniers, is het zo, dat hiervoor de meest rechtse, fanatieke, gezagsgetrouwe dienstplichtigen uitgezocht worden, waardoor deze legeronderdelen ook 'betrouwbaar' zijn, en de soldatenorganisaties er geen poot aan de grond kunnen krijgen. In noodsituaties zijn het natuurlijk déze onderdelen, die ingezet worden.
Los van het feit, dat wij achter het werk van bv. de Bond van Dienstplichtigen ín het leger staan, voeren wij de strijd vanuit de burgermaatschappij, en geloven wij dat het in de toekomst steeds belanrijker wordt om juist op dít vlak nieuwe strijdmetodes te ontwikkelen. En wat het afwachten van'strategiese momenten' betreft, zijn we het eens met Herman Groenendaal:

'Ja, wat zou eigenlijk alle aksie en agitatie geven, als we niet bereid waren met onze persoon er kracht aan te geven?
Wachten op de anderen? Heeft al i ets méér dan dit reaktionair gewerkt en lauwheid en berusting veroorzaakt?'

Herman Groenendaal, 1921.

Totaalweigeren betekent niet per definitie een strijd voor afschaffing van de dienstplicht: het is in de eerste plaats een *gebruik maken* van de dienstplicht, door ze te weigeren. Op het eerste gezicht lijkt deze gedachtengang tegenstrijdig, maar wellicht maakt de volgende vergelijking duidelijk wat bedoeld wordt.
Die hele dienstplichtzaak is eigenlijk een beetje vergelijkbaar met die 3% stroomheffing van een tijdje geleden, die bedoeld was om iedereen rechtstreeks mee te laten betalen aan de snelle kweekreaktor in Kalkar. Er is hard tegen deze 3% heffing aangeschopt, maar in feite was deze heffing juist de kern waaromheen de hele aksie tegen Kalkar zich in Nederland snel uitbreidde. Daarom ging het echt niet om die paar kwartjes die per maand ekstra betaald moesten worden; zolang de bouw van Kalkar doorgaat betekent zo'n heffing juist een prima aksie-ingang om iedereen bij de zaak te betrekken. In dit verhaal kan de 3% heffing vergeleken worden met de dienstplicht, en de kernreaktor met leger en militarisme. Om dezelfde reden dat iemand niet voor afschaffing van de 3% heffing is omdat hij ze kan aangrijpen als aksiepunt tegen Kalkar, door te weigeren ze te betalen, kan een antimilitarist voor behoud van de dienstplicht zijn. Ze kan aangegrepen worden als aksiemiddel tegen het militarisme, door ze te gebruiken voor protestdienst in het leger (Bond van Dienstplichtigen), totaalweigering, tewerkstellingsweigering, keuringsweigering, enz.

planning

Het politiek vooruitzicht dat totaalweigeren biedt wordt door sommigen van ons duidelijk op een tweede plaats gezet. Bv. Ger Pauw: 'Ik weiger dienstplicht en vind het prima als mijn daad politieke gevolgen heeft, maar daarvoor doe ik het niet: in de eerste instantie als gevolg van mijn overtuiging.'

Anderen stellen het politieke vooruitzicht juist wél primair. Het vooruitzicht dat we hebben houdt niet in, dat we op korte termijn een verzwakking van het leger zouden verwachten. We zien het veel meer in het verstoren van de maatschappelijke 'inpak-machines': de praktijken die bedoeld zijn om iedereen in te kapselen. De algemene geloofwaardigheid blijkt voor deze praktijken het belangrijkste en tevens het meest gevoelige punt te zijn: zo gauw er enkelen zijn die niet wensen mee te doen, blijkt er meteen een kritieke situatie te ontstaan. Getuige bv. de idioot zware straffen die voor totaalweigeraars klaarliggen, is de inpakmachine aan de grens van haar werkterrein gekomen en wordt gedwongen om zich te ontmaskeren. De oppervlakkige soepelheid waarmee de overheid naar buiten treedt, blijkt plotseling veranderd in hardheid. Wij hopen het antimilitaristies verzet, dat meestal in z'n konfrontatie met het siesteem vastloopt in de oppervlakkige soepelheid, door onze daden te inspireren en te radikaliseren. Voor de direkte machtsapparaten als leger en justitie blijven we voorlopig slechts een onderdeel van planning: er wordt een plaats in de bajes besteld, en het permanente leger van buitengewoon dienstplichtigen kan altijd nog voor een aanvulling van het militaire apparaat zorgen, als de nood aan de kapitalist mocht komen. Onze goeie ouwe Domela Nieuwenhuis heeft hierover eens gezegd: 'Men heeft het voorgesteld alsof wij verlangden dat alle jongelingen die in de jaren der dienstplichtigheid vallen, zouden weigeren te loten en hun plaats in de gelederen in te nemen, maar dat is het geval niet. Wij spreken *alleen van het geval van oorlog* en tegenover eene revolutionaire daad kan niets anders dan een andere revolutionaire daad worden gesteld. (...) Het doel is dus om *het mobiel maken* aan beide zijden te verhinderen.' (in: Wat beteekent de militaire dienstweigering? Rede, gehouden voor de soc. dem. militairenbond in 1893, uitg. C. Bonnet, 1918).

Er wordt dus gesteld dat het beter is om je pas kenbaar te maken, pas te weigeren, als er uitgevoerd wordt (in tijd van mobilisatie) dan wanneer er plannen worden gemaakt, voorbereidingen worden getroffen (tijd van 'vrede'). In deze visie is het van-binnen-uit onbetrouwbaar, onkontroleerbaar maken van het militaire apparaat het belangrijkste middel in de antimilitaristiese strijd. Veel meer nog dan ten tijde van Domela heeft de legerleiding tegenwoordig truuks achter de hand (spesiale 'betrouwbare' brigades, 'vrijwilligers'-korpsen e.d., die de strijd binnen het leger ekstra bemoeilijken, zoals boven beschreven.

> Ger Pouw, de eerste 'Onkruit'-totaalweigeraar, stelde dd. 8-10-75 in zijn verklaring, uitgesproken voor de Krijgsraad in Arnhem m.b.t. het al of niet een beroep doen op de wet G.M.D.:
>
> 'Tolstoïzei het al en ik zeg hem na:'ik beschouw de staat als een orgaan voor het begaan van de meest weerzinwekkende misdaden.' En zal ik, die vrijheid en gerechtigheid wil, een beroep op de staat moeten doen, die in het algemeen gesproken al vaak genoeg haar chroniese misdaden heeft bewezen? Ik ga bij niemand die dat van mij eist te biecht, en zéker niet bij de duivel. (...) Een veroordeling beschouw ik als een eer, het geeft aan dat tussen mij en de gevestigde orde geen affiniteit bestaat.'

B) *visies op tewerkstellingsweigeren en Vredesdienst*

Er heerst onder dienstweigeraars een grote onvrede over de bedisseling door buro Tewerkstelling Erkende Gewetensbezwaarden en de inhoud van de vervangende dienst. Het is daarom vaker gebeurd dat dienstweigeraars, waaronder enkele onkruiters, hun tewerkstelling voortijdig beëindigden, mede in de wetenschap dat het weigeren om de tewerkstellingsperiode uit te dienen in de regel veel minder zwaar gestraft wordt dan totaalweigeren. Omdat de tewerkstellingsweigeraars niet allemaal per definitie geen uitvoering meer willen geven aan

de dienstplicht, hebben enkelen van hen hun tewerkstelling in eigen hand genomen en het werk voortgezet in aksiegroepen of op het VD-sekretariaat.
Onlangs zijn trouwens enkele prosessen gevoerd tegen tewerkstellingsweigeraars. De strafmaat variëert sterk van rechtbank tot rechtbank: werd er vorig jaar nog een geldboete van ƒ500,- of 10 dagen bak opgelegd voor 7 weken vroeger dan toegestaan ophouden met de vervangende dienst, het lijkt er nu op dat er, geheel los van vroegere veroordelingen, een soort landelijke richtlijn komt t.a.v. de eis die door de officieren van justitie gesteld worden: gevangenisstraf voor de duur van de helft van de periode die nog uitgediend had moeten worden. Bij het onlangs in den Haag gehouden proces tegen Henk Städler, waartegen 6 weken werd geëist omdat hij 3 maanden voortijds was gestopt, maakten de rechters het zo bond, dat ze 8 weken bak oplegden, méér dan geëist was, wat niet vaak voorkomt.
Iets milder ging het toe bij de uitspraak tegen Fred Otten, die door de rechtbank in Haarlem is gedaan. Fred was 5 maanden voortijds afgehaakt en heeft vervolgens als vrijwilliger op het sekretariaat van V.D. gewerkt. Tegen hem was 8 weken geëist. Bij het proses maakte de president van de rechtbank, de hoofdrechter dus, op het einde van de zitting de opmerking dat de heer Otten niet moest denken, dat de leden van de rechtbank geen respekt voor zijn standpunt zouden hebben. Twee weken later gaf hij Fred een duw van vier weken. Rechter Leiperd houdt zitting.

Het aantal tewerkstellingsweigeraars zal in de nabije toekomst gestadig toenemen, met als belangrijke 'motor' de eis dat de vervangende dienst niet langer mag duren dan de militaire. Eveneens zullen de gevangenisstraffen toenemen, die uitgedeeld gaan worden. Wat dit laatste betreft hebben we trouwens niet veel goeds te verwachten, o.a. omdat de Haagse offisier van justitie tijdens het proses tegen Henk Städler liet weten, dat hij de Haagse prokureur-generaal mr. W.A. Baron van der Feltz (van o.a. de Kalma-affaire) heeft voorgesteld het vervolgingsbeleid in deze zaken landelijk te leiden.
De offisier van justitie heeft overigens hoger beroep aangetekend: na overleg met de heren van buro Tewerkstelling Erkende Gewetensbezwaarden kwam hij tot de konklusie dat hij de straf te laag vond.

Enkele tewerkstellingsweigeraars zien hun weigering vooral in het kader van de eis, dat vervangende dienstplicht niet langer mag duren dan militaire. Verder wordt tewerkstellingsweigeren gezien als een soort pressiemiddel naar buro T.E.G. toe, om verbetering te scheppen in werkomstandigheden van dienstweigeraars. Wij onkruiters vinden dat het perspektief dat tewerkstellingsweigeren kan bieden, meer is dan een bijdrage te leveren aan het regelen van betere tewerkstellingsplaatsen. Aksievoeren met dit laatste als hoofddoel heeft ons inziens weinig met a.m.strijd te maken. Om dit duidelijk te maken is het belangrijk om eerst in te gaan op de verschillende visies op vredesdienst. Vredesdienst is een begrip dat gegroeid is uit de opvatting dat je als dienstweigeraar, omdat je gewetensbezwaren erkend zijn, recht zou moeten hebben op vervangende dienst die in overeenstemming zou zijn met je ideeën.Hieraan wordt dan de overtuiging gekoppeld dat er naar gestreefd moet worden om van de vervangende dienst een soort alternatief voor het leger te maken. Ons inziens klopt er van deze redenatie niet veel. Ten eerste kan je niet spreken van een alternatief: alsof leger en dienstweigeraars voor dezelfde zaak strijden en enkel een verschil van mening hebben over de manier waarop. Geen zinnig dienstweigeraar kan geloven dat het een taak van het leger is om de nederlandse mensen te verdedigen en te beschermen tegen alle mogelijke vormen van onderdrukking.Ten tweede wordt vergeten, dat het tewerkstellingsbeleid voor dienstweigeraars wordt gepland in een staatsinstitutie van de meest repressieve soort, waar op krijgstucht gelijkende maatregelen gelden als je van de voorschriften afwijkt.

siviel-militair kompleks

In deze staatsinstitutie blijken steeds weer onderdrukkende middelen uitgeprobeerd te worden in het kader van de vermilita-

risering van de samenleving, zoals de mobiele werkploeg.
De scheiding tussen militaire en siviele zaken is helemaal niet zo scherp als veelal verondersteld wordt, en in dit licht zou het werk van o.a. dienstweigeraars misschien wèl als alternatief voor militaire 'defensie' gezien kunnen worden, zij het geheel anders dan door de 'sosiale verdedigers' bedoeld. De organisatie van de maatschappij is immers steeds meer aangewezen op groot opgezette staatsinstituties (waaronder Buro Tewerkstelling Erkende Gewetensbezwaarden met z'n dikke duizend dwangarbeiders) en de 'vreedzame arbeid' binnen deze instituties is vaak van fundamenteel belang voor het handhaven van rust en orde.* Binnen dit vreedzaam, konfliktvermijdend systeem heeft het leger in eerste instantie de funktie van (binnenlandse) bezettingsmacht en politiereserve. Dat een dergelijk siviel-militair systeem met onze ideeën mee zou kunnen gaan, is vooralsnog ondenkbaar, los van het feit of er goedwillende ambtenaren in dat systeem zitten of niet. Het begrip voor ons, dat het ambtenarenapparaat uitstraalt, gaat niet veel verder dan dat van de Haarlemse bank voor het standpunt van Fred Otten, zoals op de vorige blz. beschreven.

*) De opmerkingen van eks-oorlogsminister Leber van de BRD in het artikel over de toestand daar, passen tiepies in een dergelijke ontwikkeling: vervangende dienst wordt geïntegreerd in een totaalplanning van militaire èn siviele aangelegenheden. Nog een stapje verder gaat het Bundeswehrverband, een belangenvereniging van duitse beroepsmilitairen en vrijwilligers. Zij heeft een uitgewerkt voorstel m.b.t. wat zij noemt de 'Gemeinschaftsdienstpflicht' naar buiten gebracht. In dit voorstel wordt o.a. benadrukt dat het tewerkstellingsbeleid voor de vervangende dienst erop gericht moet zijn een sosjale verdediging (lett.: Zivilschutz) op te bouwen. Het verdedigingswerk moet volgens deze vereniging in alle overheidsdiensten sentraal komen te staan.
Ook de serieuze plannen om binnen afzienbare tijd de dienstplicht voor vrouwen in te stellen, vormen een duidelijk voorbeeld van een poging tot integratie van alle individuen uit de maatschappij bij de militair-siviele totaalplanning. Deze ontwikkeling is in Nederland, altans voor wat de dienstplicht betreft waartoe we ons hier beperkt hebben, niet zo duidelijk als in de BRD. De 'run naar een vrijwilligersleger' schijnt tegengestelde tendensen te vertonen.

Wij zijn van mening dat het in deze maatschappij vol tegenstellingen niet mogelijk is om *onder supervisie van de staat* revolutionaire vredes-eilandjes te kweken, en dat het, afgezien van deze onmogelijkheid, misschien ook nog wel een twijfelachtig streven is om zo massaal mogelijk als een soort 'vrijgestelden-voorhoede' de maatschappij te veranderen vanuit een 'betere' positie dan de onderdrukkende situatie van het allerdaagse leven. Vredesdienst zou volgens ons op dit moment moeten betekenen dat je binnen de maatschappelijke tegenstellingen duidelijk stelling kiest voor de onderdrukten, en dat kan niet zonder te botsen tegen allerhande aanvallen van de omringende, geweldadige kapitalistiese maatschappij.
De vraag wat voor funksie je nu presies vervult met je werk is daarbij niet zo belangrijk; veel belangrijker is of je gebruik maakt van de aangrijpingspunten die je in een bepaalde situatie hebt om de vredesbeweging te steunen. Bij dienstplichtigen ligt dan het verzet tegen disiplinering, vermilitarisering van de samenleving en praktijken van loondrukking ('rent a dienstweigeraar') van dienstweigeraars en soldaten voor de hand.
De mogelijkheden die je hebt om aan dit verzet deel te nemen vallen grotendeels buiten de vraag wat je offisiële arbeid, je funksie, zou moeten zijn: ze zijn afhankelijk van je aksiebereidheid. In dit licht doet iemand die op het polemologies instituut werkt, of die zieken verzorgt, niet per definitie meer voor de vrede dan iemand die in een onderdrukkende werksituatie zit en tracht daartegen in verzet te komen.
Het is natuurlijk niet zo, dat de mogelijkheden om aktief iets voor de vrede te doen, bij alle soorten arbeid gelijk zou zijn; daarom zou strijd voor een 'meer zinvolle' tewerkstelling ook in het kader van antimilitaristiese strijd gevoerd kunnen worden. Tenminste als deze in de eerste plaats gericht was op de vraag hoe een zinvoller werk of tewerkstelling bij zou kunnen dragen tot het (antimilitaristies) verzet. Onder de meeste aktieve dienstweigeraars blijkt die zinvolle tewerkstelling echter een doel op zichzelf te zijn geworden, en strijd hiervoor heeft met antimilitarisme niet zo veel meer te maken.*

Vechten voor een meer bevredigende situatie voor dienstweigeraars, hoe radikaal ook, zónder dat daaraan gekoppeld wordt dat het beslissingsapparaat zèlf, dat voortdurend tendeert naar repressie, van z'n troon gestoten moet worden, is in zijn aard vergelijkbaar met dweilen terwijl de kraan open staat; symptoombestrijding dus. Het feit dat bv. verschillende tewerkstellingsweigeraars duidelijk maken dat ze hun tewerkstelling in eigen hand nemen door autonoom, lòs van de vraag of de offisiële instanties het goed vinden of niet, te gaan werken in aktiegroepen, is daarentegen een goed begin van de strijd tegen de instituties zelf. Aan plannen om dit kracht bij te zetten en te realiseren ontbreekt het niet; wèl aan mensen die er aktief aan mee willen doen.

in eigen beheer

Onlangs is door tien mensen het 'tewerkstellingsweigeraarskollektief' opgericht. Een plan is bv. om een eigen (tegen-)buro (strijdbare) tewerkstelling op te richten, waar d.m.v. kontakten met aksiegroepen e.d. toekomstige tewerkstellingsweigeraars geholpen kunnen worden bij het vinden van werkzaamheden waarin zij hun politieke ideeën kwijt kunnen. De bedoeling van dit alles moet dan ons inziens niet zijn om het werk achteraf als offisiële tewerkstelling erkend proberen te krijgen bij buro T.E.G. Veel beter is het volgens ons om een *tegenbeweging* te vormen tegen het offisiële buro T.E.G., tégen de staatsbedisseling. Zelforganisatie niet geïsoleerd, maar in konflikt met bevoogding en bedisseling, *strijdbare dienst kontra dienst 'in het algemeen belang'*. Een konflikt met de overheid dat niet op zichzelf staat, waarvan niet de bedoeling is dat het door allerhande regelingen 'opgelost' zal gaan worden, maar wat bedoeld is als

*) Het komt echter vaker voor dat akties, waarin in feite vrij onbelangrijke eisen gesteld worden, in praktijk een uitwerking hebben die veel verder reikt dan men had aanvankelijk had durven hopen. De aksie van Kees Vellekoop in '73 - '74 is daarvan een goed voorbeeld: het ging om een wetsverandering waardoor politieke gewetensbezwaren ook erkend zouden moeten worden; volgens ons geen fundamentele verbetering. Door de aksie werd echter de hele dienstweigeraarsbeweging nieuw leven ingeblazen, een bundeling van krachten die o.a. indirekt ook tot gevolg had dat Onkruit opgericht werd. Wij willen door onze kritiek geen afbraak doen aan een dergelijke bundeling; enkel een bijdrage leveren om haar meer bewust plaats te doen vinden.

aanzet tot grotere en bredere maatschappijkritiese aksies. Dienstweigeraars die hier voor voelen, of met soortgelijke ideeën rondlopen, graag kontakt opnemen met Onkruit.
Wij onkruiters vinden het voeren van sosiale aktie in praktijk, het aangaan van konfrontaties met o.a. het militarisme en het op deze wijze boven tafel krijgen van weggemoffelde tegenstellingen, veel belangrijker dan het geleuter over parlementaire regelingen. Werken voor de vrede mag geen techniese zaak worden; een eigen machtsvorming, georganiseerd verzet tegen de bestaande orde, kan en mag niet vervat worden in regels en afspraken, waardoor de politieke strijd er niet meer aan te pas zou komen, of enkel gevoerd zou worden door een onderhandelingsteam.

Mobiele Werkploeg

De mobiele werkploeg is een soort strafkamp voor dienstweigeraars, die de autoriteiten te veel last bezorgen. Hoewel er natuurlijk véle tewerkstellingen zijn die niet meer dan de benaming 'strafkamp' verdienen, spant de mobiele werkploeg de kroon. Er is hier duidelijk sprake van een nieuw eksperiment. Een geheime nota van Rehnsch, hoofd van buro T.E.G., gericht aan 'de plaatsvervangend sekretaris-generaal', die bij toeval ontdekt is en in VeeDee 30 (juni '78) openbaar is gemaakt, spreekt boekdelen. Hieronder het in de nota vastgestelde programma m.b.t. de werkomstandigheden in de ploeg:

- direkt toezicht kontinu
- strikte dienstopdrachten
- voortdurende observatie
- voortdurende rapportering
- zo nodig direkte korreksie met toepassing van tuchtrecht (na rapport)
- zo nodig toepassing strafrecht (aangifte na rapport)
- zo nodig terugplaatsing na observatie naar regulier werkobjekt.

en m.b.t. het soort te verrichten werk:

'ongeacht de opleiding eenvoudige handarbeid als sjouwwerk, schoonmaakwerk, magazijnwerk, huisvestings en herhuisvestingswerk, verhuizingen enz.'

Nieuw is ook, dat buiten de direkte werksfeer alle moeite wordt gedaan om een sfeertje te kreëren waarin binnen de kortste keren al je energie om in verzet te komen, wegebt in doffe ellende. Zo worden er mensen die proberen om gezamenlijk in aksie te komen, bewust uit elkaar gehaald, ze krijgen elkaar onder het werk niet te zien en worden in verschillende pensions gestopt. Een werkploeger aan het woord: 'Eigenlijk zeggen die onderdrukkende regelingen nog lang niet alles: ze geven slechts het topje van de ijsberg aan. De echte onderdrukking is ontzettend moeilijk 'hard te maken. Je wordt tegen elkaar uitgespeeld, wordt volslagen murf gemaakt, zuipt je lam, gaat er onderdoor. Iemand zit nu, nadat hij met S5 ontslagen is, nog steeds in een inrichting wegens alkoholverslaving. Er waren mensen die zich helemaal kaal geschoren hebben en met de piama aan naar hun werk gingen om in godsnaam maar S5 te krijgen. Je kunt je ook konstant ziek melden en wegblijven, maar als je dat enkele malen gedaan hebtmet steeds de kontrolerend arts achter je aan en allerhande dreigingen boven je hoofd, ben je wèrkelijk ziek geworden.'

Het lijkt er al met al aardig op, dat er bewust geëksperimenteerd wordt met een aantal nieuwe 'hersenspoel-technieken' om kontrole te krijgen over mensen, die zich op een manier gedragen, die politiek niet gewenst is. Technieken, die in staatsinstituties als leger en gevangenis al een lange traditie hebben en die nu, in aangepaste vorm binnendringen in de relatie staat-'burgermaatschappij'.
Je zou de mobiele werkploeg een 'burgermaatschappij'-pendant kunnen noemen van het 'manifest van de ontmenselijking', een door psychiaters ontwikkeld plan dat al vele jaren in amerikaanse, en de laatste jaren ook in duitse gevangenissen toegepast wordt om het groeiende protest van politieke gevangenen te breken. Hoeveel geheime nota's over de mobiele werkploeg zouden er zijn, die niet toevallig onderschept zijn??

'Toen ik Vledder kwijt raakte heb ik gevraagd: vertel me wat het alternatief is. Met mensen die nergens houdbaar zijn kan ik geen kant meer op. Die moet ik naar huis sturen. Dat betekent dat ik mijn probleem om de nek van de ouders hang, als die daar al toe bereid zijn, en van de gemeente die de man een sosjale uitkering moet geven. Toen heb ik besloten: laten we ze dan zelf maar nemen totdat ze begrepen hebben dat ze vervangende dienst moeten vervullen.'

W. Rehnsch, hoofd van buro Tewerkstelling Erkende Gewetensbezwaren in een interview in de Volkskrant dd.27-1-'79.

DE SITUATIE IN DE BRRRD .

WE BEPERKEN ONS IN DIT ARTIKEL MIN OF MEER TOT DE SITUATIE WAARIN DIENSTWEIGERAARS EN TOTAALWEIGERAARS IN DE BRD ZITTEN, EN GEVEN EEN AANTAL VERBANDEN AAN TUSSEN DEZE SITUATIE EN DE STRUKTURELE VERANDERINGEN IN DE DUITSE OVERHEIDSAPPARATEN, WAT GEPAARD GAAT MET TOENEMENDE REPRESSIE OP ALLE GEBIEDEN VAN DE DUITSE SAMENLEVING. MISSCHIEN IS DE SITUATIE VAN ANTIMILITARISTEN EEN WAT MAGERE INGANG OM DUIDELIJK ZICHT TE KRIJGEN OP DE POLITIEKE EN EKONOMIESE ONTWIKKELINGEN IN DE BRD, HOEWEL JUIST DE DIENSTWEIGERAARS HIERIN EEN HELE SPESIFIEKE PLAATS TOEBEDEELD HEBBEN GEKREGEN.
VAN DE ANDERE KANT HEBBEN WE GEMERKT DAT, DOOR VOORAL NAAR DE ERVARINGEN VAN EEN BEPAALDE GROEP MENSEN IN EEN ONDERDRUKKEND SIESTEEM TE KIJKEN, WE ER ONS VEEL DIREKTER BIJ BETROKKEN VOELDEN EN ALLES VEEL HERKENBAARDER WERD.

In de BRD zijn er weinig lui die van begin af aan totaalgeweigerd hebben; er is echter wel een groep van ca. 100 man die vastzitten of gezeten hebben omdat hun gewetensbezwaren niet erkend zijn en ze toch niet het leger ingingen. De laatste tijd begint er onder invloed van de toenemende repressie een beweging op gang te komen van mensen die niet meer met de mallemolen mee willen doen en meteen gaan totaalweigeren. De Gruppe Kollektiver Gewaltfreier Widerstand (KGW), de duitse zusterorganisatie van Onkruit, is echter al een hele tijd aktief met o.a. het propageren van totaalweigeren en andere akties, die voorzover wij kunnen nagaan, vooral direkt gericht zijn tegen de dienstplicht. Betere samenwerking met hen is noodzakelijk en het heeft voornamelijk aan ons gelegen dat er niet zo vaak kontakten met hun zijn geweest.

ordnung muss sein

In het kort een schets van de spesifieke situatie waarin duitse dienstweigeraars zich bevinden m.b.t. de vermilitarisering van de duitse samenleving: de tewerkstellingen verslechteren (bv. plaatsing in een soort uitzendburoos, van waaruit ze naar allerhande klussen gestuurd kunnen worden, er zijn zelfs pogingen ondernomen om ze in te zetten bij een staking van bussjofeurs); er wordt massaal en keihard gebruik gemaakt van tuchtmaatregelen, de plannen liggen klaar om dienstweigeraars massaal te huisvesten in een soort kazernes, waar ze onder konstant toezicht staan, bezoek gekontroleerd wordt, avondpermissie aangevraagd moet worden, enz. De dienstweigeraarskazerne 'Vinckehof' (vlak bij Dortmund), waar nu ca honderd dienstweigeraars gehuisvest zijn, staat model voor de nabije toekomst. De kazernering heeft ook op een aantal andere plaatsen al vastere vormen aangenomen: dit betreft echter 'kazernes' die bij een bepaald groot tewerkstellingsobjekt horen. Het nieuwe van 'Vinckehof' is, dat het niet bij zo'n objekt hoort, maar als verzamenlingsplek is bedoeld voor dienstweigeraars kleinere en evt. kortdurende objekten her en der in de omgeving tewerkgesteld zijn.
Een sterk stukje over hoe het in sommige kazernes toegaat lazen we in Diskofo nr. 29 van nov. '78, een blad van de Selbstorganisation der Zivieldienstleistenden, een duitse vereniging van

dienstweigeraars. In Neckeralb, een inrichting voor lichamelijk gehandikapten waar ca 100 dienstweigeraars werken en gekazerneerd zijn, had een dienstweigeraar verzuimd om zijn kamer volgens voorschrift te poetsen. Het hoofd van dienst beboette hem met een week uitgaansverbod en de verantwoording voor het schoon houden van de douches en toiletten in de dienstweigeraarskazerne. Een ander kreeg geen weekendverlof omdat hij bij een gesprek met het hoofd van dienst op zijn bevel niet de handen uit de zakken deed. Iemand anders moest zijn verstelde broek vervangen door een nieuwe, die hij met eigen geld betalen moest. Als protest kwamen de volgende dag alle dienstweigeraars in kostuum met stropdas. Nu is het wel erg gemakkelijk om van hieruit een beetje te grappen over een dergelijke vorm van verzet; beter lijkt het ons om het te zien als een schrikbarende indikatie van de invloed van de onderdrukking waarin veel dienstweigeraars in de BRD moeten leven. Onderdrukkende maatregelen zoals strafoverplaatsing naar ver van huis gelegen instellingen voor de minste of geringste overtreding zijn aan de orde van de dag, en dan vergaat je de aksiebereidheid soms wel een beetje. In dezelfde inrichting werd kortgeleden een gezagsgetrouwe ex-dienstweigeraar als plaatsvervangend hoofd aangesteld, die de vrijheid van de tewerkgestelden nu verder bestiert. Het lijkt op een oud koloniaal gebruik: meeheulende inboorlingen als politieagent aanstellen om meer verdeling te zaaien en het verzet in de kiem te smoren.

In de BRD zijn er serieuze plannen om vóór 1985 de algemene dienstplicht in te stellen, óók voor vrouwen dus. Onder het mom van gelijke berechtiging wordt gelijke onderdrukking doorgevoerd, met een van de meest onderdrukte groepen, de dienstplichtigen in het leger, als norm. Het is duidelijk dat men op zo kort mogelijke termijn een leger van goedkope, goedgedrilde, voor alles inzetbare klusjesmannen/vrouwen wil krejeren. Zo'n goedkoop 'leger' werkt, als het in konkurrentie met de 'vrije arbeidsmarkt' wordt gebracht, ook als loondrukker.
In dit 'licht' moet ook de op het eerste gezicht progressief aandoende wetsverandering van augustus '77 gezien worden, waardoor de kommissie gewetensbezwaren afgeschafd werd, en een briefje aan de minister voldoende was om erkend te worden als dienstweigeraar. Het is enkel gedaan om meer dienstweigeraars te krijgen om zo het aantal tewerkstellingsplaatsen massaal met inferieure jobs uit te kunnen breiden. Ex-oorlogsminister Leber drukte zich in de Bondsdag (=duitse tweede kamer) tegen bezorgde CDU-ers die dachten dat het leger leeg zou lopen als volgt uit:
'Met deze nieuwe regeling (de afschaffing kommissie gewetensbezwaren, red.) wordt het aantal dienstplichtigen over het geheel gezien niet kleiner, maar groter. Als we militaire dienst en vervangende dienst optellen zal er, en daarvan ben ik vast overtuigd, na de nieuwe regeling die nu gevonden is, totaal gezien veel meer dienst voor de Staat vrijkomen dan tot nu toe.'

Een heel slim plan: in het leger kan men niet meer dienstplichtigen gebruiken dan nu het geval is, met als gevolg dat een groot aantal jongeren uitgeloot moet worden. Men heeft wel behoefte om de vervangende dienst uit te breiden, maar men kan (nu nog) niemand verplichten om siviele dienst te gaan doen: met de wettelijke regeling van nu zou het immers de verplichting inhouden om dienst te weigeren. Door nu door middel van afschaffing van het gewetensonderzoek de drempel om dienst te weigeren te verlagen, rekende men op een geleidelijke toename van het aantal dienstweigeraars, waardoor men het aantal siviele tewerkstellingen zo snel mogelijk kon gaan opvoeren. Resultaat: meer tewerkgestelde dienstweigeraars, evenveel dienstplichtige militairen en minder buitengewoon dienstplichtigen!
De CDU/CSU was echter van begin af aan sterk tegen deze 'versoepeling', omdat ze dit een aantasting van de autoriteit achtte. Ze bleek er inderdaad niet ver naast te zitten, want van augustus tot december '77 hebben 35000 mensen, oftewel een vierde deel van het totaal aantal dienstplichtigen, dienstgeweigerd, veel meer dan de hoge heren verwacht hadden. Afgezien van de politiek gevoelige klap voor de militaristen die hierdoor veroorzaakt werd, was het tewerkstellingsbeleid nog helemaal niet berekend op een dergelijk grote toeloop. Al gauw werd de smoes gevonden dat de nieuwe regeling in strijd was met de grondwet, waardoor ze met behulp van het ultrakonservatieve konstitutioneel gerechtshof weer met een rotvaart teruggedraaid kon worden. Dit gerechtshof, dat buiten iedere demokratiese kontrole staat wordt de laatste tijd steeds meer gebruikt om nieuwe wettelijke regelingen buiten het parlement om terug te draaien, zoals onlangs ook met betrekking tot de abortuswetgeving is gebeurd.

*) Met de uitvoering van de nieuwe plannen tot invoering van de algemene dienstplicht zou natuurlijk ook dit laatste wettelijke obstakel komen te vervallen: volgens deze plannen zijn mannen èn vrouwen dan verplicht om militaire óf 'sosjale' dienst 'in het algemeen belang' te doen. Men hoeft dan geen militaire dienst meer te weigeren om ingedeeld te worden in de 'Arbeitsdienst'. In antimitaristiese en aanverwante kringen is men al druk bezig met het organiseren van verzet tegen deze plannen.

verzet

Tegen dit alles is in de BRD groot verzet gekomen: er werd onder andere een aksieweek georganiseerd van 21 tot 28 januari 1978, waarin op 27 januari een dienstweigeraars-staking plaatsvond, waar ca. 5000 (!) dienstweigeraars aan hebben meegedaan terwijl ze met drie jaar bak bedreigd werden. De dag erna was in Dortmund een grote landelijke demonstratie, waaraan 10.000 mensen hebben meegedaan. Op het ogenblik wordt het plan voor uitbreiding van het aantal tewerkstellingsplaatsen blijkbaar weer even in de ijskast gezet; er wordt de voorkeur gegeven aan het uitproberen van nieuwe intimidatiemetoden. De opnieuw ingestelde gewetensverhoren schijnen steeds onbeschofter te worden, in sommige distrikten wordt zo goed als niemand erkend. Het sterkste stukje is wel dat reeds erkende dienstweigeraars bij nader inzien toch maar weer afgewezen worden, omdat het 'Kreiswehrersatzamt' soms van mening kan zijn dat de onderzoekskommissie niet rechtmatig heeft gehandeld, of dat de antwoorden van onze kandidaat niet doordacht genoeg waren.
Kortom: In het tewerkstellingsbeleid is er sprake van een aantal ogenschijnlijk tegengestelde ontwikkelingen, die elkaar snel kunnen opvolgen, maar die bij nader inzien toch eenzelfde doel nastreven en op eenzelfde lijn liggen: disiplinering van de mensen in de BRD, van militarisering van de samenleving. In dit licht kunnen massale afwijzing en intimidatie van dienstweigeraars op langere termijn toch samengaan met de plannen om een massaal 'leger' van siviele dwangarbeiders te kreëren. Hoe massaal dit 'leger' nu al is en hoe snel het zich uitbreidt, tonen de sijfers: in '75 deden er 33000 mensen een beroep op de wet, in '76 waren het er 41000 en in '77 zelfs 75000.

'Op het bondskongres van de IG Metall (metaalvakbond) werden de werkgevers fel aangevallen, omdat ze de weg van het recht bewandeld hebben...(de werkgevers hadden een proses aangespannen bij het berucht te Konstitutionele Gerechtshof, tegen de in '76 door het parlement aangenomen wet m.b.t.'gelijkgerechtigde medezeggenschap' d.m.v. 'arbeider-direkteurs' in alle duitse ondernemingen met meer dan 2000 arbeiders, red.).Een schandalige gang van zaken! En dat alles werd Hans Martin Schleyer aangedaan, terwijl hij in handen van de terroristen was. (Schleyer was voorzitter van de ondernemersorganisatie, red.) Solidariteit der demokraten? Werkelijke demokratie? Vastbeslotenheid tegenover de terroristen? Alles frasen, zolang leidende mannen ongestraft tegen de fundamenten van de Staatsrechtelijke Orde zondigen mogen...'

uit: 'Deutsche Wochenzeitung', 30-9-'77.

boekje open

Terug naar de demonstratie in Dortmund, waar ook twee Onkruit-leden uitgenodigd waren om namens de Nederlandse dienstweigeraars (niet helemaal representatief, maar laten we daar niet over vallen) een toespraak te houden. (Uitgebreide infor-

matie hierover in VeeDee nr. 29, mrt '78). Een van ons, een tewerkstellingsweigeraar de 4½ mnd. in de Mobiele Werkploeg gezeten heeft, deed o.a. een boekje open over dit nieuwe Nederlandse tewerkstellingseksperiment.

'Modell Deutschland' grijpt om zich heen

Veel groter nog dan de internationale solidariteit van dienstweigeraars die op de demonstratie getoond werd, is de internationale samenwerking van inlichtingendiensten, waar we de dag daarna mee te maken kregen. Toen op onze terugreis bij het station Venlo onze passen werden gekontroleerd, werd de naam van onze spreker herkend door de nederlandse dauane, die even op een klein papiertje keek wat met een paperclip bevestigd was aan het opsporingsregister dat hij bij zich droeg.
Of mijnheer wapens bij zich had? Hij werd gefouilleerd. Of hij even mee wilde komen. Even later werd hij met handboeien om door de marechaussee afgevoerd. Pas later realiseerden we ons wat er allemaal gebeurd moet zijn. Bij de aanhouding werd natuurlijk niet ingegaan op het feit dat we bij onze buren rechts neerlands vuile was hadden opgehangen, dat kon men offisieel immers niet weten, maar dat hij gezocht werd wegens tewerkstellingsweigering. Een grove smoes: als het waar was, dat hij zo hard gezocht werd, had men al lang bv. bij hem thuis of op het werk kontakt met hem kunnen opnemen, wat bij andere tewerkstellingsweigeraars ook altijd (schriftelijk) is gebeurd, meestal ca. 2 jaar na de weigering. Op het formulier dat bij de aanhouding werd ingevuld, stonden bij de reden van aanhouding naast voornoemde overtreding enkele andere dingen geschreven, waarvan de letters RAF duidelijk te herkennen waren. Nu zijn wij verder wel aktief, maar 'Herr Polizei, da haben wir doch überhaupt nichts mit zu tun!' (2x herhalen, per dag, in Duitsland 3x).
De angstaanjagende konstatering die we nu kunnen maken, is dat de duitse inlichtingendienst die door het luisteren naar de toespraak wist dat ze te doen had met een tewerkstellingsweigeraar, de tekst van de toespraak en/of foto's doorgebriefd heeft naar de Nederlandse Binnenlandse Veiligheids Dienst. Deze moet hebben uitgezocht wat de naam was van de Nederlandse spreker waarna aan varschillende grensovergangen de opdracht tot aanhouding moet zijn doorgegeven. En dit alles binnen een dag, in het weekend! Onze spreker is 22 uur d-or de politie vastgehouden en in afwachting van een proses weer vrijgesteld. Na 22 uur kwamen de heren erachter dat het niet te verkopen was om hem nog langer vast te houden en dat ze weer eens te fanatiek waren geweest. Het blijkt echter steeds meer, dat fanatieke rechtse groepen binnen de staatsorganisatie (of beter gezegd: groepen met een ultrarechtse funksie binnen de staatsorganisatie) konstant de mogelijkheid krijgen om o.a. hun intimidatietechnieken uit te proberen. Een van de duidelijkste resente voorbeelden is het politie-optreden in den Haag op 21 sept '78 bij een solidariteitsdemonstratie van Nederlandse krakers voor 160 Britten die tijdens onderhandelingen over vervangende woonruimte met massaal politiegeweld uit hun huizen in een Londense wijk zijn geknald. Bij de demonstratie in den Haag werden 57 mensen opgepakt en 4 dagen vastgehouden, waarbij een onhoudbare aanklacht, die later weer werd ingetrokken, als smoes werd gebruikt. We moeten op onze hoede zijn: wat gisteren nog uitzondering was, wordt vandaag tot siestematiese praktijk, tot onderdeel van het siesteem.

HOEWEL DE HERINVOERING VAN DE 'GEWETENSTOETSING' (IN DE BRD SPOTTEND 'GEWISSENS-TüV GENOEMD, NAAR DE TECHNISCHE üBERWACHUNGS VEREIN, EEN KLUP DIE AUTO'S (AF)KEURT) EEN ENORME VERNEDERING VOOR IEDERE ANTIMILITARIST BETEKENT, IS HET WERKELIJKE BELANG ERVAN MAAR OPPERVLAKKIG, VERGELEKEN MET DE UITBREIDING VAN HET MILITARISME BUITEN DE KAZERNES, DE VERMILITARISERING VAN DE SAMENLEVING. DIT BLIJKT WEL UIT ONDERSTAAND FANTASIE(?)-ARTIKEL, DAT GAAT OVER HOE DE STAAT IN LAATSTE INSTANTIE OVER DE VERVANGENDE DIENST DENKT. HET IS GEDATEERD UIT 1984 OF DAAROMTRENT, EN ER IS, OM AAN DE VOORTDURENDE PROTESTEN TEGEMOET TE KOMEN, EEN NIEUWE REGELING GEVONDEN WAARDOOR DE GEWETENSTOETSING WEER AFGESCHAFT KAN WORDEN. HET IS OVERGENOMEN UIT 'STERN' (!?) NR. 18, 27 APRIL '78, MET ONZE PERMISSIE. HET IS DOOR ONS IETS GEWIJZIGD EN AANGEVULD MET ENKELE VERDUIDELIJKINGEN, OMDAT HET ANDERS VOOR 'OUTSIDERS'NIET TE VOLGEN ZOU ZIJN.

DE VERSCHERPTE VERVANGENDE DIENST VOOR DEFENSIE-TEGENSTANDERS.
De bondsregering heeft zich weer in ere hersteld, nadat het konstitutionele gerechtshof in april'78 het door de regering aangenomen dienstplichtbesluit m.b.t. de afschaffing van de gewetenstoetsing, als zijnde ongrondwettig van de hand had gewezen. (In dit verhaal doet de Bundesregering een tegenzet, door de gewetenstoetsing weer af te schaffen, red.). Zogenaamd om te voorkomen dat het aantal dienstweigeraars, net zoals in '77 bij de afschaffing van de gewetenstoetsing weer harder zou stijgen dan gewenst, had men een slimme truuk bedacht: Van de siviele vervangende dienst werd de 'verscherpte vervangende dienst voor defensie-tegenstanders' gemaakt, die gelijktijdig verlengd werd tot 30 maanden. De defensietegenstanders zijn sindsdien gekazerneerd en dragen de vooral ouderen onder ons nog bekende blauw-wit gestreepte konsentratiekam--kleding, waarop een rode ster bevestigd is met als opschrift: 'Defensietegenstander'. Op de tewerkstellingen worden de tuchtvoorschriften eksakt nageleefd.
Voor dit sprekend stukje sosjaal-liberaal hervormingswerk kreeg de Bonn'se koalitie zelfs van de CDU/CSU-fraksie de unanieme steun. Onder het daverend hoongelach van alle Duits-gezinde afgevaardigden verklaarde Strauss opgewekt: 'Wie nú nog de voorkeur geeft aan vervangende dienst boven militaire, moet werkelijk een heel zuiver geweten hebben!' En zelfs Filbinger (die overigens inmiddels gewipt is wegens zijn oorlogsverleden, red.) sprak in de Bondsraad zo serieus mogelijk:'Een offisiële gewetenstoetsing voor defensietegenstanders kan naar mijn mening nu ook in de door de CDU/CSU bestuurde provinsies (Länder) achterwege gelaten worden.'

En inderdaad steeg het aantal defensietegenstanders na de tweede afschaffing van de gewetenstoetsing niet zo snel als de eerste keer. Het ministerie van Defensie hoefde niet te beginnen met een geplande reklame-kampanje onder dienstplichtigen (Kom op vakansie bij de Bundeswehr: 15 maanden luieren of 30 maanden uitsloven?). Er bleek echter spoedig één nadeel aan de regeling verbonden te zijn: het aantal dienstweigeraars bleek zowaar sterk terug te lopen, waardoor de tewerkstellingsplaatsen van de verscherpte vervangende dienst niet meer volledig bezet konden worden. Ouden en gebrekkigen lagen hulpeloos in hun bedden, de vuilophaaldiensten konden het niet meer bijbenen, en zwakzinnige kinderen bleven in hun eigen uitwerpselen liggen.

Daarom besloot de Bondsregering unaniem tot het invoeren van de gewetenstoets oor mensen die in militaire dienst wilden. In de ogen van velen een progressieve regeling, gezien het gezeur in het verleden van dienstweigeraars die vonden dat niet zij, maar juist de mensen die het leger ingingen, onderzocht zouden moeten worden. Er werd een kommissie samengesteld, die tot doel had om zoveel mogelijk de motieven, die mensen hadden om militaire dienst te doen, af te wijzen, om op deze manier meer mensen te krijgen voor de verscherpte vervangende dienst. Dat de kommissie alleen met bovenmenselijke inspanning dat doel kon bereiken, laat het volgende verslag van een ambtelijk gewetensonderzoek zien.

Voorzitter: 'Wat zou U liever doen, mensen doden of mensen genezen?'
Kandidaat : 'Ja maar, ik wil bij het leger!'
Voorzitter (brult): 'Wilt U dan andere mensen doodschieten?'
Kandidaat : 'Och, mijnheer de voorzitter, daar sta ik helemaal neutraal tegenover.'
Voorzitter: 'Hebt U dan niet in uw verzoek geschreven, dat U katoliek bent?'
Kandidaat (schuchter): 'Ja.'
Voorzitter: 'Nou en? Nog nooit van die...Jezus gehoord? Van naastenliefde, hè?'
Kandidaat (trots): 'Bij mij gaat liefde voor het Vaderland vóór!'
Voorzitter: 'Mijn god, hebt U dan helemáál geen geweten?'
Kandidaat (fluisterend): 'Misschien toch wel...'
Voorzitter: 'Nou dan! Ingerukt naar de verscherpte vervangende dienst!'
Kandidaat : 'Jawohl!'

Niet altijd heeft de toetsing zo snel sukses. Soms moet de voorzi-ter met de vraag: 'Zou U dan ook op mij schieten?' een handje helpen, waarbij hij demonstratief zijn dienstpistool aanreikt. Antwoordt de kandidaat met 'Nee', dan wordt hij automaties voor het leger ongeschikt geacht. Gevolg: 30 maanden verscherpte vervangende dienst.
Antwoordt hij met 'Ja', dan kan hij wegens belediging van een ambtenaar in funksie vervolgd worden. Straf: 30 maanden verscherpte vervangende dienst.

van Weimar tot BRD; van Strauss tot Schmidt...

DE SITUATIE IN FRANKRYK

HOEWEL ER IN FRANKRIJK ONTZETTEND BELANGRIJKE DINGEN GEBEUREN T.A.V. ANTIMILITARISME (BV. HET MASSALE BOERENVERZET TEGEN UITBREIDING VAN HET MILITAIRE TERREIN IN LARZAC), EN IN BREDER VERBAND TEGEN KERNENERGIE (SUPERPRÉNIX, OPWERKINGSFABRIEK IN LA HAGUE) BEPERKEN WE ONS HIER TOT DE SITUATIE VAN TOTAALWEIGERAARS TEWERKSTELLINGSWEIGERAARS EN DIENSTWEIGERAARS; OVER BOVENGENOEM DE ZAKEN VALT IN ANDERE INFORMATIEBLADEN WEL NIEUWS TE KRIJGEN; VOOR DE SITUATIE IN LARZAC BV. KUNNEN WE VERWIJZEN NAAR HET JANUARINUMMER VAN 'HET KAN ANDERS'.

In Frankrijk zijn, vooral vergeleken met de rest van Europa, ontzettend vool totaal- en tewerkstellingsweigeraars. Een hechte organisatie ontbreekt echter: vaak organiseren mensen zich rond een bepaalde aksie, waarna de groep weer uit elkaar gaat. In enkele steden is er sprake van permanente organisatie. Het overgrote deel is niet zo aktief, een gedeelte van de totaalweigeraars is zelfs onwetend van het feit dat er ook een offisiële prosedure bestaat. Helemaal bij deze situatie aanstuitend is het nog steeds geldende artikel 50 van de dienstplichtwet, wat onze oren doet klapperen en wat ons inziens in strijd moet zijn met minstens tien artikelen van de grondwet. Volgens dit artikel is iedere poging om jonge mensen in kennis te stellen van de wettelijke bepalingen rond dienstweigeren verboden; overtredingen worden bestraft met 2 tot 3 jaar gevangenis en een boete van 360 tot 10.000 francs. Direkt hiermee in verband te brengen is een andere wettelijke bepaling die er ook niet om liegt: je kunt maar gedurende een periode van ca. een maand, nl. tussen de achste en de vierde week voordat je opgeroepen wordt, een beroep op de wet doen. Weinig fransen weten presies hoe het in elkaar zit. Soms doen ze te vroeg een beroep op de wet en is het ongeldig. Als je anderzijds bericht krijgt dat je enkele weken later voor eerste oefening moet opkomen, is het te laat om een beroep op de wet te doen. Dit alles heeft tot gevolg, dat lang niet iedereen bewust heeft 'gekozen' om totaal te weigeren, en dat er erg veel mensen onderduiken of naar het buitenland vluchten, omdat ze geen zin hebben om lange gevangenisstraffen uit te zitten. Het totale aantal mensen die om verschillende redenen niet voor eerste oefening opkomen wordt op basis van gegevens van verscjllende militaire buro's geschat op 3000 per jaar (Objection, okt.'78). Hiervan laat ca. de helft zich naderhand afkeuren (meestal via een psichiater, waarna het voor hen, i.t.t. Nederland, erg moeilijk is om nog werk te vinden), de andere helft is voortvluchtig, gaat alsnog het leger in of blijft volharden in de weigering. Tot deze laatste groep, de 'insoumis', totaalweigeraars, behoren zo'n 20 - 25 mensen per jaar. De straffen die ze krijgen verschillen sterk van krijgsraad tot krijgsraad en zijn volslagen willekeurig: ze variëren van (soms) voorwaardelijke straf tot (vaker) 1 tot 2 jaar gevangenis. Enkele getallen vanaf 1971:

- 107 totaalweigeraars, die in totaal 1250 dagen in hongerstaking zijn geweest,
- 55½ jaar gevangenisstraf totaal,
- 12½ jaar voorwaardelijke straf.

Veel groter is de groep 'objecteurs-insoumis', tewerkstellingsweigeraars, mensen die dus wèl presies in de juiste periode een beroep op de wet hebben gedaan en het geluk hebben gehad dat hun brief is geaksepteerd, wat betekent dat ze erkend zijn als dienstweigeraar. Politieke bezwaren worden meestal niet geaksepteerd, maar volgens velen worden de brieven willekeurig aangenomen of afgewezen, afhankelijk van het aantal mensen dat het leger op een bepaald moment kan gebruiken. Deze gang van zaken heeft te maken met een dienstplichtigenprobleem dat spesifiek is voor Frankrijk: in tegenstelling tot bv. Nederland of de BRD is het 'aanbod' van dienstplichtigen in Frankrijk niet veel groter dan de 'vraag' van het leger naar soldaten. Met als gevolg dat het leger in moeilijkheden zou komen als er een groot aantal mensen zou dienstweigeren. Dat de vraag naar dienstplichtigen in het leger zo hoog is heeft te maken met het lage geboortesijfer, lage bevolkingsdichtheid en een andere militaire organisatie dan bv. de NATO-lidstaten.
De objecteurs-insoumis weigeren evenals de insoumis alle militaire en vervangende arbeid, maar ze onderscheiden zich van de insoumis door het feit dat ze onder het burger'recht' vallen, ze komen voor een burgerrechter die in het algemeen minder zware straffen uitdeelt dan de militaire rechtbanken. Deze splitsing tussen de twee soorten rechtbanken is overigens hetzelfde als hier: totaalweigeraars worden in Nederland door de krijgsraad veroordeeld tot 19 mnd., in praktijk 14, terwijl iemand, die erkend dienstweigeraar is en van begin af aan weigert om vervangende dienst te doen, volgens de laatste uitspraak 12 maanden op moet knappen.
De objecteurs-insoumis ('burger-totaalweigeraars') zijn beter georganiseerd dan de 'militair-totaalweigeraars'. Dit komt niet in de laatste plaats door het feit dat er een spesiale keuring voor dienstweigeraars bestaat. Uit heel Frankrijk moeten dienstweigeraars daarvoor naar het Boucicoult-ziekenhuis in Parijs komen, wat natuurlijk een prachtige gelegenheid is om kennis met elkaar te maken en aksies te organiseren. Boucicoult is dan ook een middelpunt van aksies en demonstrasies. Het aantal burger-totaalweigeraars is relatief zeer groot: gegevens die we hebben over de maand juni '78 laten zien, dat van de 170 aanwezigen er ca. 50 te kennen gaven, geen enkele vervangende dienst te zullen aksepteren.
Sinds '71 - '72 zijn prosessen tegen burger- en militair-totaalweigeraars aan de orde van de dag, mensen duiken onder, worden opgepakt of geven zich aan, enz. Er zijn vaak opzienbarende aksies geweest rond de prosessen, die wonderwel de buitenlandse pers zo goed als nooit halen.

Zo is het bv. eens voorgekomen dat er bij een proses drie aangeklaagden fluitend wegliepen, toen hun simpatisanten voor tumult in de rechtzaal zorgden. Zij zijn door de autoriteiten nooit meer teruggezien.
Mei en juni '78 was een aksie-periode tegen de golf van prosessen waarin totaalweigeraars vaak tot 18 maanden veroordeeld werden. In Parijs zijn o.a. gedurende een week, steeds door andere mensen, demonstrasies gehouden voor het ministerie van justitie. Op de Place Vendôme, waar juist een militaire parade aan de gang was die rechtstreeks op de TV kwam, werd de mikrofoon uit de handen van de verslaggever gegrist, waardoor het franse volk even wat tegeninformatie kon krijgen. De uitzending werd echter spoedig gestopt. In andere steden zijn ook een aantal aksies gehouden, waaronder de bezetting van een TV-studio (Lyon).
Tegenover de flitsende aksies van franse aktivisten staat het dagelijkse leven van de relatief gezagsgetrouwe dienstweigeraar: van de twee jaren durende tewerkstelling wordt hij meestal het eerste jaar geplaatst in het Office National des Fôrets (ONF), een soort staatsbosbeheer, dat zich erg veel bezig houdt met bomen kappen en het vervaardigen van gedetailleerde plattegronden, die voornamelijk als stafkaart door het leger gebruikt worden. De dienstweigeraars zijn erg verspreid tewerkgesteld, waardoor ze weinig kollektieve kracht kunnen ontwikkelen. Er is op het werk vaak erg weinig te doen, kortom het is stevig balen geblazen. Het tweede jaar van de tewerkstelling bestaat meestal uit een bot administratief baantje.
De vereniging van 'offisiële' dienstweigeraars, de féderation des objecteurs (FEDO), stelt niet veel voor in vergelijking met bv. de CLO van voornamelijk 'burger-totaalweigeraars'.
Toch kan men in Frankrijk, in tegenstelling tot de BRD, niet zonder meer spreken van een sterk toenemende vermilitarisering van de vervangende dienst, omdat er geen duidelijk uitgedachte staatsplannen zijn. Een aantal jaren geleden zijn er wel eens pogingen gedaan om de dienstweigeraars te kazerneren, echter door de veel minder 'gründlich' opgezette plannen en voorzorgsmaatregelen en gezien de lange franse traditie van burgerlijke ongehoorzaamheid, liep dit uit op een prima geboden mogelijkheid voor dienstweigeraars om zich te kollektiviseren, waar natuurlijk prompt gebruik van werd gemaakt om o.a. de regelingen m.b.t werkdisipline verder te ontkrachten. Het tegenwoordige 'spreidingsbeleid' blijkt beter te werken voor de heersers.

Andere vormen van antimilitaristiese strijd: het gebeurt vaak dat afgezwaaide soldaten hun militaire paspoort terugsturen uit solidariteit met veroordeelde totaalweigeraars, en vooral onlangs uit protest tegen de bloedige franse invasie in Zaïre, die overigens in overleg met een groot aantal 'belanghebbenden' is uitgevoerd: de interventie werd twee dagen van tevoren definitief voorbereid op een vergadering van duitse, franse, belgiese en engelse militairen.

AKSIES

Al eerder staat in de brosjure beschreven, dat Onkruit meer wil doen dan alleen totaalweigeren en het propageren ervan.
In onze visie is het immers ook belangrijk dat we allert zijn op allerlei militaristiese tendensen in onze maatschappij en daartegen een (krachtig) protest laten horen.
Protest, wat des te moeilijker is , als je zoals Onkruit, je aksie niet richt op het inwilligen van bepaalde eisen (of het zou de vernietiging van het kapitalisme moeten zijn) en niet verwacht dat door partij-politieke aksies het militarisme vernietigd kan worden.
Voor Onkruit is het niet zozeer van belang dat een parlementslid van gedachten verandert of voor, respektievelijk tegen een bepaalde motie stemt; veel belangrijker is het als gewone mensen van gedachten gaan veranderen en mogelijkheden gaan zien zich tegen misstanden in hun omgeving te verzetten. Het komt er dus op aan in de aksies herkenbaar te blijven en geen geïsoleerde daden te stellen.
Aan de andere kant kan dat natuurlijk niet het enige kriterium zijn. Sommige misstanden zijn voor ons zo kwetsend, dat we op de eerste plaats iets willen doen. Dan kan de herkenbaarheid soms ver te zoeken zijn. Totaalweigeren is misschien een daad die daar een beetje tussenin zit. Het is in ieder geval een provokatie, een uitdaging. Voor onszelf, maar ook voor andere dienstweigeraars en burgers.

Mensen moeten zelf hun situatie veranderen en niet hun verantwoordelijkheid afschuiven op partijen of vakbonden.
Naast aksies rond prosessen van Onkruiters en in rechtszaken, waar keuringsweigeraars en totaalweigeraars veroordeeld werden, en het regelmatig plakken van anti-militaristiese affiesjes heeft Onkruit de laatste jaren ook aksie gevoerd bij de 'open dagen' van de luchtmacht.
In 1976 deden we 'wie van de drie' in Nieuwersluis, toen Jos Fleuren zich moest melden voor opsluiting, daarmee de hele mikmak in de zeik nemend. Tegelijkertijd werd de sensatiegeile pers duidelijk gemaakt dat er vele Jos Fleu-

rens zijn, vele dienstplichtigen die de dwangarbeid niet willen aksepteren en het bijltje er wel eens bij neer zouden kunnen gooien.
In 1977 vloog op zo'n open dag een salvo verfzakjes tegen de glanzende huid van de eerste in Nederland tentoongestelde YF-16.

f16,=

We stonden er na de verfaksie zelf van te kijken, hoe ongestoord we een stensil aan de stomverbaasde menigte konden uitdelen. Men had totaal geen verstoringen verwacht, omdat men op dergelijke shows tot dan toe enkel te maken heeft gehad met een handvol stensiluitdelers aan de ingang, en enkele honderdduizend stuks tam, gezagsgetrouw kijkvolk, dat vol ontzag de techniese wonderen kwam aanschouwen.
In ons stensil maakten we in het kort duidelijk dat het niet als een vieze, onbezonnen of wilde daad gezien moet worden, dat wij de Miss America van de show met verf hadden onteerd, en dat men er eens bij stil moest staan dat deze als wonderen der techniek tentoongestelde spullen gebruikt worden tégen de gewone mensen, ten gunste van de heersende machten. Wij vinden dat er wèrkelijke openheid moet komen, en geen schijnvertoning als een 'open' dag, waar burgers alleen maar bedrogen worden.
Ondanks onze openlijke verklaring van de verfaksie hield de plaatselijke pers zich goed van de domme, getuige nevenstaand krante-bericht.
Het kàn toeval zijn, maar een jaar later, bij een vliegsjoo op vliegbasis Deelen ter gelegenheid van het zoveeljarig bestaan, en waar naar sommige krante-schattingen 350 duizend (!) mensen aanwezig waren, was geen F16 te bekennen.

Verf gesmeten naar F-16

(Van een onzer verslaggevers)

GILZE RIJEN – De in de vroege ochtenduren nog op de „staticshow" aanwezige F-16 en A-10, zijn daar in de loop van de dag ijlings weggehaald, omdat er vanuit het publiek met verf was gesmeten naar de F-16. Wat de diepere bedoeling hiervan is geweest is niet duidelijk, maar dit incidentje heeft er wel toe geleid dat althans een deel van de bezoekers van de „Open dag" niet de kans heeft gekregen deze twee toestellen van dichtbij te bekijken.

(enige en algehele kennisgeving).

In 1978 was Onkruit met straattoneel en gezellige stensils aanwezig op vliegbasis Deelen.
In november '78 werd het ministerie van Defensie voor 1½ uur bezet wegens de dreigende arrestatie van Willem Bosma en Theo Wolswijk. Het leverde onder andere een halve minuut NOS journaal èn ontzettend veel lol.
Als we dit schrijven (februari '79)

zijn er diverse aksies in voorbereiding.

Tenslotte nog iets over voorlichting. Aksies zijn natuurlijk en nuttig, evenzeer is het nuttig dat de diskussie, die nu nog te vaak binnen Onkruit gevoerd wordt, ook in bredere kringen aan de orde komt. Daarvoor dient onder andere deze brosjure, maar daarvoor is het ook noodzakelijk dat we meer dan voorheen aanwezig moeten zijn op bijeenkomsten, forumbesprekingen en dergelijke, waar de diskussie vaak tussen VVDM, VD en BVD gevoerd wordt. Veel aksie moet ook gepaard gaan met veel diskussie!

De Rattenvanger van Oost-Berlijn.

'Iedere afzonderlijke rat wordt bestreden - met verschillende middelen. De ene laten we alleen het gat zien, waar ze uit tevoorschijn kwam; de andere aaien we, een derde vangen we. We hebben voor iedere rat een resept. Geen enkele blijft onbehandeld.'
(Helmut Müller, lid van het S.E.D. Sentraalkomitee, over oppositionelen in de DDR.)

KEURINGSWEIGEREN

In 1976 en 1977 weigerden een aantal onkruiters zich te laten keuren voor de militaire dienstplicht. Zij deden dit omdat ze niet in dienst wilden en zich ook niet wilden laten keuren. In dé rechtszaken die tegen hen aangespannen werden ging het er aanvankelijk om, dat de keuringsweigeraars een beroep op de wet GMD (=gewetensbezwaren militaire dienst) wilden doen, zonder te zijn gekeurd. (Normaal moet je eerst goedgekeurd zijn voordat je een beroep kunt doen op de wet GMD).

In ieder geval wilden zij het dus zonder keuring proberen. Maar 'Den Haag' reageerde negatief. In eerdere gevallen was dat wel mogelijk geweest (John van Balen en Wil van der Ven 1975). 'Een foutje' zouden de heren van de Raad van State later zeggen, toen de keuringsweigeraars via hun advokaat, mr. A Schellart uit Utrecht bij de Raad van State de veroordelingen van de rechteres aanvochten. Inmiddels waren een aantal van hen zo geradikaliseerd, dat ze geen beroep op de wet GMD meer wilden doen.
Een beroep op de wet betekende immers ook dat je die wet dan erkent, èn het recht van de staat om je geweten te toetsen, je bezwaren tegen leger en militarisme wel of niet gegrond te noemen, je psiechies te laten onderzoeken en je te dwingen in plaats van militaire, vervangende arbeid te doen. Vervangende arbeid, waarvan de Haagsche Heeren bepalen of het voldoende in het belang van het algemeen is, die 5 maanden langer duurt dan de militaire en waar je je anti-militaristiese ideeën niet in daden om kan zetten.
Afijn, de keuringsweigeraars hebben de keuring aangegrepen als eerste stap om tegen dit hele systeem te vechten.
Aanvankelijk zag het er naar uit dat het mogelijk zou worden een beroep te kunnen doen op de wet GMD zonder te zijn gekeurd. Het zou betekenen dat het moment waarop je moet kiezen wel of niet in het leger te gaan aanzienlijk zou worden vervroegd. Dienstweigeren zou dan immers betekenen: niet naar de keuring.
Na de uitspraak van de RvS werd het echter definitief onmogelijk gemaakt om dit niet in strijd met de wet te doen.
Keuringsweigeren was en bleef een overtreding van de wet: 1 à 2 dagen zitten of 50 à 100 gulden staan je dan te wachten.
Uiteraard blijft keuringsweigeren een eerste stap, een eerste daad van verzet tegen het militarisme. Bijkomend probleem is echter wel dat je geen uitstel meer krijgt van opkomst (bv. om studieredenen) als je eenmaal de keuring hebt geweigerd. Maar als je er aan de andere kant liever snel van af wilt zijn, komt het juist goed uit.

Op de dag van de keuring kun je een briefje naar het Ministerie van Defensie sturen (Plein 4, Den Haag), dat je daar-en-daarom niet op de keuring zult verschijnen (met een afschrift naar de burgemeester van je gemeente). Ze doen je dan een bericht dat je verplicht bent je aan de keuring te onderwerpen en je krijgt een nieuwe oproep. Dat gebeurt ook als je niks van je laat horen. Als je blijft weigeren word je opgeroepen

voor een gesprek op het politieburo, of de politie komt bij je aan de deur. Dat is om het proses-verbaal op te maken, want als ze dat hebben kunnen ze je gaan vervolgen. Meestal is het het verstandigst hier gewoon aan mee te werken. Je moet goed opletten wat ze in het proses-verbaal zetten: het geldt als aanklacht voor de kantonrechter. Na ongeveer een half jaar word je dan opgeroepen om voor het kantongerecht te verschijnen. Probeer dan de pers in te lichten, nodig wat mensen uit en organiseer iets. Het is altijd goed een korte verklaring te hebben waarom je keuring weigert, welke je dan voor kunt lezen tijdens de rechtzitting. Meestal is het niet nodig een advokaat te vragen om je te helpen. Wil je toch een advokaat, vraag dan op het gemeentehuis om een bewijs van onvermogen. Dat is een bewijs dat je niet zo rijk bent dat je zelf een advokaat kunt betalen. Daarmee kun je naar een linkse advokaat stappen die dan de verdediging op zich kan nemen bij de rechtszaak.

Meestal word je dan veroordeeld tot een geldboete (max. ±100,=). Als je die niet betaalt moet je een poosje later op het politieburo doorbrengen. Je kan ook tegen je veroordeling in hoger beroep gaan (binnen 14 dagen). Dan komt de zaak nog een keertje voor, voor de rechtbank. Daar zitten dan drie rechters, die een nieuw vonnis uitspreken.

Als dit dan achter de rug is, krijg je na enige tijd vanzelf een oproep voor inlijving op de kazerne, opkomst dus. Je kunt dan een aantal dingen doen:
- je kunt je op de kazerne alsnog laten keuren en dan een beroep doen op de wet GMD, waarna je na enkele uren weer buiten staat.
- je kunt weigeren je op de kazerne te laten keuren. Dan word je óf vastgezet, óf ze delen andere bevelen uit, bijvoorbeeld om je spullen te gaan halen. Als je dat ook weigert, kom je achter slot en grendel wegens weigeren van een dienstbevel. Blijf je bij je weigering, dan ga je vanzelf naar de strafgevangenis Nieuwersluis en na enige maanden moet je dan voorkomen voor de Krijgsraad. Als je dan niet alsnog een beroep op de wet wilt doen word je automaties een gewone totaalweigeraar. Een beroep doen op de wet kan offisjeel tot het moment dat je veroordeeld wordt.

Er zijn al vaak diskussies gevoerd over het nut van keuringweigeren, als je daarna toch nog onder dreiging van lange gevangenisstraf na inlijving op de kazerne een beroep op de wet doet. Toch zijn er wel een paar voordelen te noemen:
- allereerst persoonlijk: door de keuring te weigeren kom je sneller in de hele militaire mallemolen terecht. Je leert dan snel doorzien hoe zo'n politie- en justitieapparaat werkt; dat is gewoon een hele nuttige ervaring.
- door de keuring te weigeren bereik je vaak dat in de direkte omgeving, thuis, school, werk, vrienden, er diskussies gevoerd worden over het leger en militarisme.
- keuringsweigeren is gewoon de eerste stap van aksie, die zich richt tegen het militaire apparaat. Het is in ieder geval een heel klein ietsje wat we allemaal (nou ja, alle jongens dan, ook degenen die denken dat ze worden afgekeurd) kunnen doen.

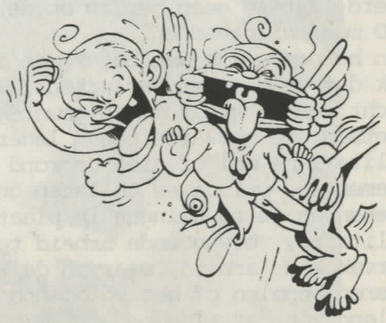

NIEUWERSLUIS , DATUM POSTSTEMPEL

Waarom ik dienstweiger*

Vandaag ben ik door leden van de Koninklijke Marechaussee opgepakt en overgebracht naar de militaire strafgevangenis te Nieuwersluis. Ik had geen gehoor gegeven aan de oproep op 7 november j.l. in militaire dienst te gaan.
Bij aankomst in Nieuwersluis heb ik elk dienstbevel konsekwent geweigerd.
Dienstweigering heet dat daar.

"De ondergeschiktheid is de ziel van de militaire dienst!".

Dat kun je lezen in het reglement van de krijgstucht. De dienstplichtige "... zal de opvolging van de hem gegeven dienstbevelen en de voor hem geldende dienstvoorschriften niet afhankelijk stellen van zijn oordeel omtrent hunne strekking en doelmatigheid, doch daaraan voldoen te goeder trouw en naar beste weten en kunnen...", aldus dit reglement.
Bevel is bevel dus.
Natuurlijk is een dergelijke kadaverdiscipline vereist, wanneer mensen worden gedwongen medemensen te verminken en af te slachten.

De krijgstucht staat lijnrecht tegenover het wezen van mens-zijn: het vrij aanvaarden van verantwoordelijkheid.
Ik weiger militaire dienst, zoals ik ieder bevel zou weigeren.
Het eigen geweten is een hogere maatstaf voor het handelen dan welke wet of tuchtregel ook. Mijn eigen oordeel omtrent strekking en doelmatigheid van een dienstbevel sla ik hoger aan dan dat van een beroepsmilitair. Het is nu eenmaal zo dat het denken van militairen systematisch wordt vergiftigd. Door middel van ophitsing en krijgstucht worden soldaten tot heel onzedelijke daden gebracht.
Ik weiger op bevel te moorden en te plunderen.

Voor Vorst en Vaderland ?

Artikel 194 van de grondwet eist van iedere Nederlander daartoe in staat-(dus?) alleen mannen- dat hij helpt grondgebied en onafhankelijkheid van het rijk te verdedigen. De krijgstucht eist verder trouw aan de koningin.
En al moet ik daar nog zo om lachen, de overheid neemt deze uitgangspunten blijkbaar ernstig op.

De moderne wapenstelsels maken het echter al bij voorbaat onmogelijk een bepaald grondgebied te verdedigen. De huidihe bewapening stelt kwaadwillenden wel in staat het totale oppervlak van de aarde vele malen te vernietigen.
Onafhankelijk is het Rijk ook al niet. Zowel politiek als ekonomisch gedragen de machthebbers zich slaafs: de Verenigde Staten en de Duitse Bondsrepubliek hebben het hier al aardig voor het zeggen. Militair is 's Rijks onafhankelijkheid helemaal een lachertje.

Mijn vaderland zou precies binnen de staatsgrenzen moeten liggen. Als Fries heb ik weliswaar 'n wat bijzondere binding met hen die van huis uit ook friestalig zijn. Die verbondenheid heeft voor mij gelukkig geen van hogerhand opgelegde gevolgen. Voor de rest is ieder volk mij even dierbaar-van Zeeuwen tot Eskimo's, van Drenten tot Zuid-Molukkers. De verdeel-en-heers-politiek van generaties moorddadige regenten dingt daarop niets af. Vijandige Friezen noch vriendelijke Litauers zal ik met militair geweld tegemoet treden.
Scheidslijnen die in de vorm van staatsgrenzen tussen de volkeren zijn getrokken, moeten niet worden verdedigd, maar opgeheven. Vorsten en Vorstinnen zullen hun privileges danwel kwijt raken.
Dat is ook hoog tijd.

*) Willem gebruikt de uitdrukking 'dienstweigeren' in de letterlijke betekenis van het woord, en verstaat er dus onder het weigeren van àlle dienst: militaire èn vervangende. Hij gebruikt het dus als sienoniem voor totaalweigeren. Dit in tegenstelling tot de gebruikelijke betekenis van het woord: beroep doen op de wet GMD en vervangende dienst doen.

de kommunisten vallen - en de devIezen stijgen

De staat monopoliseert het geweld

-Menachim Begin,als Irgun-kommando verantwoordelijk voor de moord op vele onschuldige burgers,ontving dit jaar de Nobelprijs voor de vrede;
-Henry Kissinger,als minister van buitenlandse zaken der VS medeverantwoordelijk voor volkerenmoord in Vietnam en voor fascistische terreur in Chili,ontving die prijs reeds enkele jaren geleden;
-Andreas Bader,als RAF-lid medeverantwoordelijk voor de moord op verschilverschillende hooggeplaatste Duitsers werd langdurig gemarteld in de gevangenis van Stuttgart-Stammheim;
-Hannie Schaft,als verzetsvrouw in '40 '45 verantwoordelijk voor de moord op verschillende hooggeplaatste Duitsers, kreeg een plaats op de erebegraafplaats te Overveen.

Uit bovenstaande willekeurige voorbeelden blijkt,dat er wat betreft geweld met verschillende maten wordt gemeten.
Wanneer je als soldaat in oorlogstijd een vijand-meestal een medesoldaat-doodschopt, krijg je daarvoor van staatswege een lintje of een medaille.
Wanneer je je buurman een schop geeft, wordt je opgesloten.
Andersom wordt dit belachelijke onderscheid ook gemaakt.
Als je buurman je een schop geeft en je besluit niets terug te doen,wordt dat algemeen gewaardeerd.
Als je weigert in oorlogstijd een jouw onbekende Pool kapot te schieten,moet je dat met de dood bekopen.Dood door een kogel van vaderlands fabrikaat

Het eeuwige geweeklaag van staatslieden over het toenemend terrorisme is eigenlijk heel erg schijnheilig.En uit de mond van een tot de tanden bewapende regeringsleider als Dries van Agt klinkt het gedrein over verboden vuurwapen bezit zéér ongeloofwaardig.

Nog eens:ik weiger principieel op bevel te doden.Bovendien heb ik een afkeer van geweld op zichzelf.Een af en toe opkomende behoefte om er op in te hakken,weet ik steeds snel te ontzenuwen."Geweld schept steeds meer problemen dan het oplost", heeft Al Jongkind eens gezegd en ik ben het daar van harte mee eens.

Oorlog is moord !

Oorlogen worden gevoerd om ekonomisch, politiek en strategisch voordeel te behalen.Kapitalisme,militarisme en staatsmacht vormen een gebruikelijke driëeenheid.Het gaat toch om het voordeel van een kleine groep rijken en machtigen.De werkende mensen zijn steeds de lul.
In oorlogstijd sterven ze op het slagveld of gewoon in huizen,op het land of in de fabrieken.Miljoenen hebben zich laten afslachten op die manier.
Meestal ten bate van valse ideologiëen en van denkbeeldige vrijheden.
Maar ook in "vredestijd" worden we gedwongen kracht en verstand te verkopen aan de oorlogszuchtige elites.

Wie van ons
Zou er niet
Tegen geweld zijn?
De andere zijde
Heeft geen problemen
Met geweld.
Ze oefent het uit
En giet het
In wetten!

Peter Paul Zahl.

Wapenindustrie en wapenhandel floreren als nooit tevoren.Zelfs de grote vakbonden zien in de aanmaak van wapens een manier om de werkeloosheid te bestrijden.
Men herinnere zich het pleidooi voor de F-16 als vervanger voor de Starfighter.
Van vrede is overigens helemaal geen sprake.De strijd wordt alleen niet in Europa gevoerd maar in de Derde Wereld. Die wordt volgestouwd met moderne vernietigingswapens en instructeurs uit de rijke landen.Nederland doet volop mee: wapenleveranties aan Iran,Indonesië,

Argentinië,etc.
Dat de volkeren uit de derde wereld zich van het imperialistische juk willen bevrijden is logisch.Onze steun is daarbij vereist.Het heeft echter geen zin het zogenaamde bevrijdende geweld van de guerrilla's toe te juichen en te romantiseren.Sympathiebetuigingen leiden tot niets.
Wij zullen de onderdrukkers van de derde wereld,die ook onze onderdrukkers zijn, moeten lamleggen.Solidariteit vraagt praktiese daden:dienstweigeren op grote schaal,werkstaking in de oorlogsindustrie, om maar wat te noemen.

Dienstplicht of vrijwilligers leger ?

Dienstweigeraars krijgen geregeld het verwijt naar hun kop,dat ze met daad vooral de dienstplicht aanvechten en daarmee de komst van een vrijwilligers leger bespoedigen.Een vrijwilligersleger is een nog grotere bedreiging van de demokratie,terwijl ageren ertegen moeilijker is,zo redeneren de kritici.Dat klopt niet helemaal,dunkt me.
In het algemeen geldt:hoe sterker de anti-militaristische beweging,des te minder animo bij de bevolking om zich voor oorlogsvoorbereiding in te spannen.
Zo bezien leidt hevige aktie noodgedwongen tot invoering van een krijgsmacht van vrijwilligers.Wanneer we de huidige vredesbeweging stellen tegenover een vrijwilligersleger zie ik het ook somber in.
Maar een beweging die afschaffing van de dienstplicht heeft afgedwongen zal ook met een beroepsleger korte metten kunnen maken.

Afzien van een radikale standpuntsbepaling tegen het militarisme uit angst voor tegenmaatregelen van Defensie werkt verlammend.Het duidt op een jammergenoeg overal aanwijsbaar gebrek aan zelfvertrouwen en strijdbaarheid.
Onmacht is het gevolg.Dienstweigering kanwanneer het massaal gebeurt-die verlamming doorbreken.

Dienst weigeren of soldaten verzet ?

Sommige antimilitaristen vinden dienstweigering door eenlingen politiek gezien een zinloze zaak.
De BvD(Bond van Dienstplichtigen) wil bijvoorbeeld soldaten organiseren om het leger te onttrekken aan de heersende klasse.Deze mensen denken dat er met 'n leger ook nog goeie dingen kunnen worden gedaan.Ik deel die mening niet.Dat dienstweigering zo weinig voorkomt,kan ik ook niet helpen.Het tekent wel de matheid-het gebrek aan strijdbaarheid- in de arbeidersbeweging.
Daaraan toe te geven zou een ontkenning van m'n overtuiging inhouden.
De BvD doet binnen het leger goed werk, socialistiese propaganda en aksies voor verbetering van leefomstandigheden van soldaten zijn belangrijk.Het leger en de dienstplicht blijven dan gewoon bestaan.
Maar het militarisme moet radikaal worden bestreden.Voor dienstplichtigen is volgens mij dienstweigering de enige weg.Massale dienstweigering en werkstaking zijn tegelijk kenmerk en middel van de ommekeer.Zover zijn we voorlopig nog niet.
Dat totale dienstweigering maar zo weinig voorkomt,kan ik ook niet helpen. Het tekent wel de malaise-het gebrek aan strijdbaarheid in de arbeiderebeweging.
Als ik daaraan zou toegeven,zou ik mijn overtuiging en idealen negeren.Ik zou in de BVD kunnen vluchten en in de illusie dat met revolutionair soldatengeweld een betere samenleving tot stand kan komen.
Vooralsnog ga ik er maar van uit dat de mensen gauw eens wakker worden.Mijn dienstweigering kan daar al een kleine bijdrage aan leveren.

Geen beroep op de wet GMD

Ik heb februari 1976 een beroep op de wet GMD gedaan.Zonder sukses.De heren van de kommissie van Advies meenden onderscheid te moeten maken tussen politieke overtuiging en geweten.Een bekend verschijnsel in de parlementaire politiek (vergelijk de daden van de politici maar eens met hun vrome praatjes),maar daarom nog niet minder dwaas.Afijn,ik had mijn gewetensoordeel t.a.v. de dienst vertaald in konkrete politiek-getinte bewoordingen en werd dus niet als gewetensbezwaarde erkend.Van hoger beroep heb ik toen bewust afgezien.
Gewetensbezwaarden nog hun bezwaren worden in Den Haag serieus genomen.Van erkenning is nimmer sprake,hoogstens erkent de overheid dat je met je bezwaren binnen het raampje van de GMD valt.War ooit een verworvenheid van de antimilitaristische

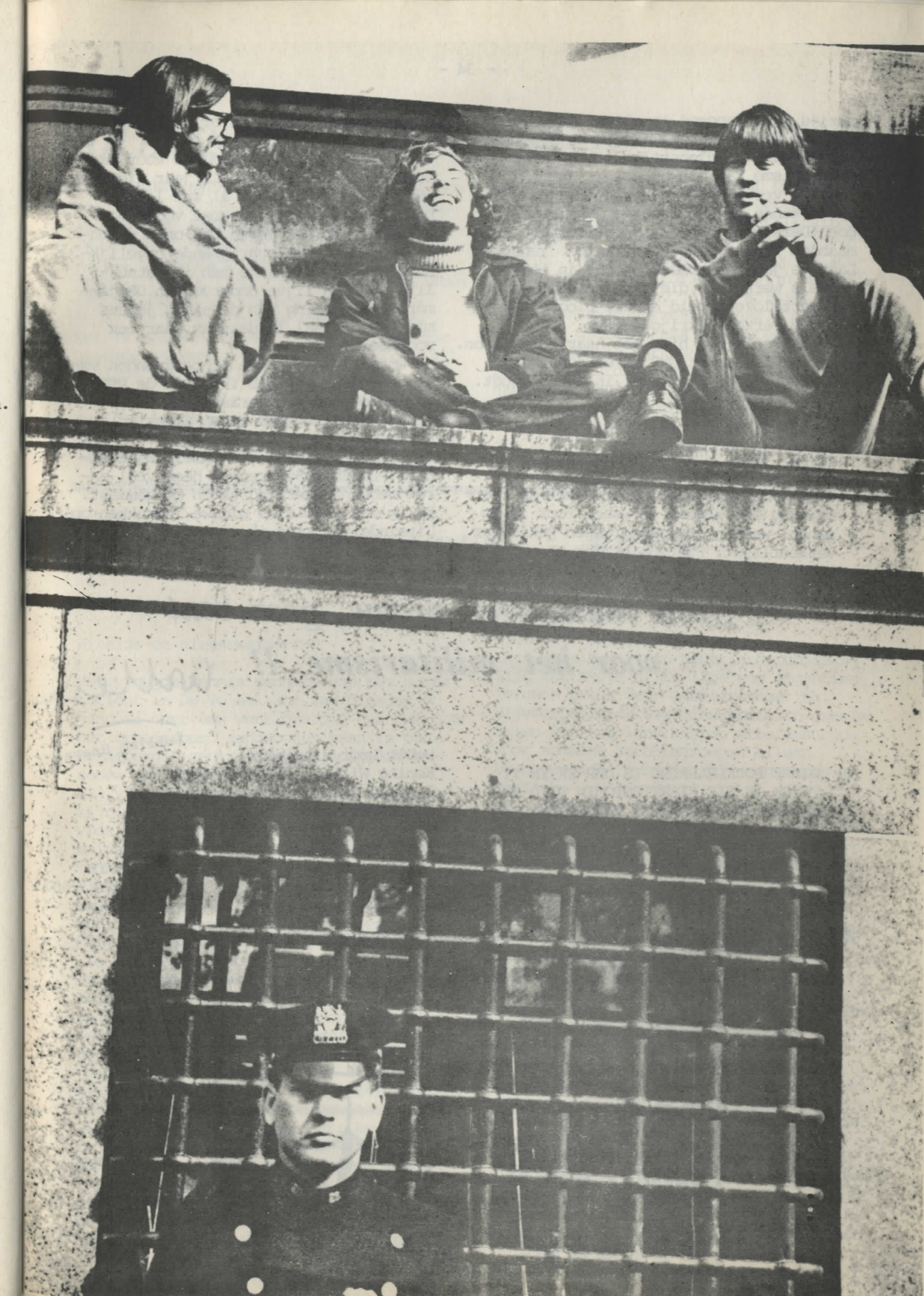

strijd werd genoemd,is allang verworden tot een handig wetje,waarmee de staat ieder verzet van dienstplichtigen tegen het militarisme kan breken.
Wat de vervangende burgerdienst betreft die erkende gewetensbezwaarden moeten doen:Deze vorm van dwangarbeid duurt vijf maanden langer dan de militaire dienst. Lastige jongens komen terecht in een mobiele werkploeg,die zich onledig houdt met nutteloze arbeid en die blootstaat aan een verkapte krijgstucht.
De staat solt ook hier met haar onderdanen. Voor mij is de wet GMD de uitzondering die de regel,nl het leger,in stand houdt.

Iets over mijn achtergronden

Thuis ben ik grootgebracht met de overtuiging dat geweld in wezen fout is.Op school werden oorlog en wapen gekletter verheerlijkt:"Piet Hein zijn naam is klein,zijn daden benne groot".Bij nader inzien blijkt Hein een ordinaire zeerover.
In de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie waarvan ik elf jaar lid was, werd ik gesterkt voor al wat leeft. Dat ik niet wil doden,komt voort uit respekt voor het leven.Dat onze samenleving stoelt op schrijnende ongelijkheid en diskriminatie heb ik natuurlijk aan den lijve ondervonden.De jammerlijke houding van de staat jegens mijn moedertaal is daarvan maar een voorbeeld.
De wetmatigheid en de achtergronden van de onderdrukking heb ik oa in de PSP en in de anti-militaristische aktiegroep ONKRUIT beter leren doorzien. Er is nog zoveel te leren.
Ideeën van mensen als Domela Nieuwenhuis,Proudhon,Schurer en heel veel anren hebben zeker indruk op me gemaakt. En ik doe dagelijks nieuwe indrukken op. Uiteindelijk kies ik echter zelf bewust voor de principiële weigering welke militaire dienst dan ook te verrichten.

Geen man, geen vrouw, geen cent voor het militarisme !!

Willem

(Willem Bosma)

NB DIZZE FORKLEARRING IS DER EK YN IT FRYSK.IK HIE FIERSTENTOMIN TIID OM FRYSKE TEKST PRINTRE TO KRIJEN. DY'T DER BILANG HAWWE KINNE HIM WOL BY SONJA OF BY ONKRUIT OPFREEGJE. DAT SADWAENDE.

Depôt voor discipline
Koning Willen lll Kazerne
Zandpad 3
NIEUWERSLUIS

Inl.:
Sonja
Mecklenburglaan 2bis
UTRECHT

of

ONKRUIT
Postbus 7007
Groningen

TOLERANTIE EN HARDHEID HAND IN HAND

Op totaalweigeraars in Nieuwersluis wordt konsekwent de isolatie toegepast, die op last van de auditeur-militair van kracht is. Isolatie betekent in praktijk:
23 uur per etmaal achter een gesloten deur in een sel van 2 x 2½. Geen kontakten met de andere gevangenen gedurende die tijd, zelfs niet met de voedselbrenger. Het is wel eens gebeurd dat deze laatste gesommeerd werd verder te gaan, zodra hij dreigde een praatje aan te knopen.

Van de andere kant, ogenschijnlijk tegengesteld aan bovenbeschreven toestanden, houdt het militair-justitiële apparaat er praktijken op na die zeer tolerant lijken.

Deze praktijken hebben echter presies het zelfde doel: het buitenspel zetten van 'lastige klanten', zodat het militaire apparaat zo soepel mogelijk kan blijven draaien. Bijvoorbeeld: als je op de keuring zegt antimilitarist te zijn, dienst te willen weigeren, je als soldaat aktief te zullen gaan verzetten, enz., heb je een veel grotere kans om buitengewoon dienstplichtig verklaard te worden. Tolerantie en hardheid gaan hier hand in hand: tolerant voor degene die geruisloos buitenspel gezet kan worden, hard voor degene bij wie dat niet is gelukt en die zich ook niet op een andere manier wil laten inpakken.

INGEZONDEN BRIEF

Arbeids-en dienstweigering

Met vreugde kennis genomen van het korte bericht in De Volkskrant van dinsdag 9 januari over een werkloze,die een hem door het arbeidsburo aangeboden baan in een kernenergie centrale om principiële redenen geweigerd had.
Hij verloor daardoor in eerste instantie zijn uitkering.Prettige bijkomstigheid voor hem is dat het Belgies Hof voor arbeidszaken,waar hij deze zaak aanhangig maakte.hem in het gelijk stelde en besliste dat een werkloze een hem aangeboden baan mag weigeren,wanneer die weigering samenhangt met opvattingen over miljeu of om filosofiese redenen.
Ze zijn er dus nog:de enkele mensen die ongeacht de konsekwenties weigeren in hun ogen schadelijke arbeid te verrichten, wanneer zij bijvoorbeeld door een arbeidsburo voor de 'keus' geplaatst worden.
Wat voor een doorzetter als deze belgiese arbeidsweigeraar een prettige bijkomstigheid bij zijn daad geweest moet zijn,is wellicht een belangrijke stimulans en precedent voor de ongetwijfeld meerdere mensen die ook gegronde bezwaren hebben tegen de aard van de arbeid die zij moeten verrichten,maar nog niet de stap durven wagen konsekwent voor hun mening uit te komen en schadelijke arbeid te weigeren.
Wie,oh wie bijt in Nederland publiekelijk het spits af?Er ligt een giganties terrein braak voor arbeidsweigering. Bijvoorbeeld de wapenindustrie.In enkele delen van ons land hebben arbeidsburoos voor sommige beroepsgroepen alleen baantjes aan te bieden bij een wapenfabriek.
Deze belgiese gewetensbezwaarde levert door zijn daad tevens de sleutel tot het opruimen van schadelijke,levensvijandelijke industrieën:het stelselmatig weigeren je arbeidskracht daaraan ter beschikking te stellen.
Géén ontwapenongskonferentie,géén handtekeningen aktie(tegen bv neutronenbom) kan ooit wezenlijk iets bereiken, wanneer niet de werkende bevolking haar eigen verantwoordelijkheid in deze zaak beseft en overgaat tot het weigeren lenensvijandige arbeid te verrichten.
De 'top' kan slechts blijven bestaan dankzij medewerking van de 'basis'.
Van oudsher zijn dergelijke weigeringen voornamelijk door militaire dienstweigeraars uitgevoerd,maar bovenstaande illustreert dat zo'n principiële houding zéker geen zaak voor hen alléén is.Momenteel zit in Nieuwersluis Willem Bosma in voorarrest omdat hij de dienstplicht in zijn geheel afwijst.Gebruikelijk straf.echterlijk recept in zo'n geval:19 maanden gevangenisstraf.Willem Bosma en die belgie-

6744

se arbeidsweigeraar zijn in feite uit het zelfde hout gesneden en maken zich sterk voor in wezen dezelfde zaak:bescherming van ieders recht op leven en niet zwichten voor de tegenpartij,ook niet wanneer dwang wordt uitgeoefend.

WOORDENLYST

Er is sprake van GEWETENSBEZWAREN als je het om een of andere reden onverantwoord vindt om mee te werken met het militarisme. De offisiële weg is dan, dat je een beroep op de WET GEWETENSBEZWAREN MILITAIRE DIENST (wet GMD) doet. Na gemiddeld zo'n anderhalf jaar wachten kijken de Haagsche Heeren of de gewetensbezwaren binnen de wet vallen. Als dat zo is, ben je ERKEND GEWETENSBEZWAARDE oftewel ERKEND DIENSTWEIGERAAR. Soms worden politieke bezwaren tegen het leger niet erkend; je bent dan POLITIEK WEIGERAAR (bv. Kees Vellekoop, die de bak indraaide omdat z'n bezwaren niet binnen de wet vielen). TOTAALWEIGERAARS zijn (meestal politieke) weigeraars, die, of hun bezwaren nu erkend zouden worden of niet, bij voorbaat geen beroep doen op de wet en geen vervangende dienst willen doen. Dit omdat zij vinden dat iedere wet, iedere regeling, van hun protest een techniese zaak maakt. (voorbeeld: Willem Bosma). Verder zijn er nog TEWERKSTELLINGSWEIGERAARS (in een vorige brosjure werkweigeraars genoemd); dit zijn erkende dienstweigeraars die geen vervangende dienst willen doen, of na een tijdje gewerkt te hebben, met de zaak kappen. Tenslotte zijn er nog KEURINGSWEIGERAARS, lui die weigeren voor de keuring te verschijnen, iets wat verplicht is voor iedereen, ook voor de mensen die bv. willen gaan dienstweigeren.

AFKORTINGEN EN NAMEN VAN ORGANISATIES, RADEN, WETTEN, ENZ.

Wet GMD: Wet gewetensbezwaren militaire dienst
V.D.: Vereniging Dienstweigeraars
I.C.I.: Insoumission Collective International. Ofwel:
I.T.D.C.: Internationaal totaal-Dienstweigeraars Kollektief
ONKRUIT: wij, Nederlandse afdeling van het I.C.I.
B.v.D.: Bond van dienstplichtigen, linkse soldatenorganisasie
B.V.D.: Binnenlandse Veiligheidsdienst
Buro TEG: Buro tewerkstelling erkende gewetensbezwaarden
Krijgsraad: militaire rechtbank te Arnhem, waar totaalweigeraars voorkomen
H.M.G.: hoog militair gerechtshof, waar je terecht komt na beroep tegen krijgsraad

Kontaktadressen:

Onkruit landelijk:	Postbus 7007 Groningen
Amsterdam:	Haarlemmerweg 81-I
den Haag:	van Speykstr. 153
Vereniging Dienstweigeraars:	Minahassastraat 1 A'dam

Welkom op onze volgende vergadering; in prinsiepe iedere eerste zaterdag van de maand in het MIAC, Oude Gracht 237 Utrecht.

O JA, DEZE BROCHURE IS OOK TE BESTELLEN DOOR STORTING VAN f3,- (inkl. porto) OP GIRO 3446236 T.N.V. PENNINGMEESTER WERKGROEP ONKRUIT, POSTBUS 7007, GRONINGEN.

EEN ATOOMOORLOG LOST ELK ENERGIEPROBLEEM OP

onkruit
antimilitaristen Postbus 7007 Groningen.